

Sopimus vankien vaihdosta YK:n ja Katangan välillä allekirjoitettu lauantaina

Vankien vaihto alkaa tänään iltapäivällä, YK-sotilaat luovuttavat muutamia asemiaan

LEOPOLDVILLE, Kongo — YK:n ja Katangan viranomaisien välillä tehtiin lauantaina sopimus vankien vaihdosta. Sopimus ei kuitenkaan ole lopullinen, sillä täytyy vielä saada hyväksyminen YK:n päämajassa, New Yorkissa.

Toimenpiteen määrittelee eräs YK-virkailija "välirauhan sopimuksen täytäntöönpanoksi". Välirauhasopimus tehtiin viimekuussa tarkoituksella saada taistelut loppumaan Katangassa. Siellä on kuitenkin jatkunut edelleenkin yhteenottoja, "piikkusotaa".

Sopimuksen mukaan on YK poistettava sotilaita useista asemista joita nämä olivat vallanneet kahdeksan päivän kestäneiden taisteluiden aikana.

Välirauha hyväksyttiin Ndolassa, Northern Rhodesiassa YK virkailijoiden ja Katangan presidentti Moise Tshomben välillä, syyskuun 21 päivänä. Taistelut alkoivat syyskuun 13 p:nä, jolloin YK sotilaat valtasivat Elisabethin varustusta keuhkokuumeen ja valvontavallan Kongon keskushallitukselle.

Katangan piirikunta on muodostunut siksi kompastuskiviksi johon tähän asti ovat kaatuneet yritykset saada kaikki Kongon piirikunnat yhteishallituksen valvontaan. Ja toistaiseksi näyttää siltä että ilman Katangan kysymyksen ratkaisemista koko Kongon tulevaisuus on levottomalla pohjalla.

Katangan piirikunta on Kongon piirikunnista rikkain ja edistynein. Sen rikkaat kaivokset joista tuotetaan erittäin runsaasti kuparia, tinaa ja kobaltia, ovat hyvin tärkeistä merkityksestä Kongon talouselämälle.

Mutta Katangan presidentti Moise Tshombe on jatkuvasti uhmannut kaikkia yrityksiä saada Katanga sulatuksi Kongoon. Hän pitää itsepuolustusta kiinni Katangan itsenäistymisajatuksista.

Stanleyvillen pääministeri Cyrille Adoula kannattaa yhtenäistä Kongoa ja keskuhallitusta ja YK yhtyy tähän suunnitelmaan.

Lauantaina tehdyn sopimuksen allekirjoittajina ovat Moise Tshombe ja Tunisian presidentti Mahmoud Khari, YK edustajana. Sopimuksen mukaan vankien vaihto aloitetaan viivytyksittä.

Vaihdon oletetaan voivan alkaa tänään iltapäivällä. Katangalaisten hallussa on 191 YK-sotilasta, suurin osa irantilaisia, ainoastaan viisi italialaista, yksi ruotsalainen ja yksi norjalainen. YK hallussa on noin 220 katangalaista.

Sopimuksen mukaan YK-sotilaiden on poistuttava myöskin Elisabethin postitoimistosta, radioasemalta ja Lido Hotelista sekä eräältä kaupungin läheisyydessä olevalta käytävältä.

Katangan on puolestaan vastattava siitä, että siviilit eivät kannasta. Kumpikin puoli ehkäisee kaiken vihameielsen propagandan. Viimeksimainittu on yksi pääkohdista, YK on syyttynyt, että radioasemaa on käytetty pääasiassa YK-vastaisen mielialan lietsomiseen.

Sopimus antaa myöskin katangalaistille jätteen oikeuden pitää hallussaan lentokenttää. Siviili-ilmoitus palautetaan lentokentälle. Tosiasiallisesti lentokenttä jää yhteiseen valvontaan.

Hollanti karkoittaa kaksi Neuvostoliiton lähetysovirkailijaa

HAAGA — Hollannin hallitus määräsi eilen kaksi Neuvostoliiton lähetysovirkailijaa karkoitettaviksi. Karkoitussyyksi mainittiin osallistumistaan nyrkkitappelun Hollannin sotilaspoliisin kanssa lentokentällä.

Karkoitettaviksi määrättyt ovat NL-lehtiaattashe A. D. Popov ja kauppalähtelä S. W. Chibaev. Lähtöpäiväksi on määrätty lauantai.

Toistaiseksi on harkinnan alaisena, mitä hallitus päättää lähettää Ponomarenkon suhteen. Ponomarenko on matkustanut Moskovaan antaakseen raportin nyrkkitappelusta hallitukselle.

Nyrkkitappelu Neuvostoliiton lähetysovirkailijoiden ja Hollannin poliisin välillä syntyi venäläisen turistin, Mrs. Golubin passin takia. Mrs. Golubin aviomies päätti jäädä Hollantiin, mutta hänen vaimonsa lähti takaisin Venäjälle.

Rotuerottelu pois teattereista

NEW YORK — Amerikkalaiset näyttelijät aikovat kieltäytyä esiintymästä teattereissa, joissa sovelletaan rotuerottelua joko katsomossa tai näyttämöllä.

Koko maan kättävä Actors Equity ja New Yorkin teattereiden yhdistys ilmoittivat toimenpiteistä.

Teatterit saivat aikaa kesäkuun 1 päivään 1962 uuden järjestyksen toteuttamiseksi. New Yorkin teattereissa ei ole pitkään aikoihin esiintynyt rotuerottelua.

Washingtonissa valmistellaan pres. Kekkonen vierailua

WASHINGTON — Suomea esittämään Washingtonin asukkailla monilla ta-hoilla tämän viikon vierailun aikana. Päiti tavannukaista liputusta järjestävät useat suuret liikkeet erityisiä ikkunanäyttelyjä, joissa on Suomea esittäviä valokuvia, taide- ja taideteollisuusineitä ym.

Valtiovarainon upeaan sisäankkyytävään järjestelyin niin ikään näytellyt, johon Suomen suurlähetystö on asettanut aineistoa käytettäväksi. Sinetulee suuria kuvia, jotka antavat tietoa mm. teollisuudesta, maataloudesta ja kaupasta, sekä Suomen arkkitehtuuria ja luontoa esittäviä valokuvia.

23. kadun varrella sijaitsevassa Suomen suurlähetystössä suoritetaan viimeistelytyötä ennen vierailun alkamista. Siellä tarjota suurlähettiläs Sepälä päivälliset 24 henkilöille huomenlailta ja sen jälkeen on suuri vastaanotto.

Waino Sola kuollut

HELSINKI, lokak. 13 p. — (Suomi-Seura)

Professori Waino Sola sai viime lauantaina 7.10. halvauskohtauksen ollessaan vieraillessa Salossa tuttaviansa luona. Hänet siirrettiin Salon sairaalaan, jossa hän kuoli torstaina 12.10. Professori Sola sai ensimmäisen halvauskohtauksen jo vuonna 1952, josta jälkeenkin hän jatkikin lieviä kohtauksia, kunnes lauantainen halvaus saattoi hänet tajuttomaksi ja siirsi iäisyys.

Professori Sola syntyi Helsingissä 8 p:nä tammikuuta 1883, joten hän kuollessaan oli 78 vuoden ikäinen.

Taiteilijauransa Waino Sola aloitti näyttelijänä. Toimissaan Viipurin teatterissa tämän vuosikymmen alkuvuosina hänen harrastuksensa vähitellen alkoi yhä määrätietoisemmin kohdistua lauluun, ja jo Viipurin-ajoinaan tuleva opperaattori joutui hoitamaan ensin laulunjohtajaksi ja opettajaksi, sittemmin tilapäisen opperaattorin tehtävien hoitajaksi. Opiskeltuaan ulkomailla Waino Sola v. 1911 muuttamien muiden asian innoittamien taiteilijoiden kanssa perusti Kotimaisen opperaan, josta vähitellen se kehitettiin nykyisen Suomen Kansallisoopperaksi. Voidaan sanoa, että Waino Sola on pyhittänyt elämänsä Suomen opperaattoriksi.

Professori Sola Amerikan suoma-laisharrastus on liittynyt hänet kiinteästi Suomi-Seuran yhteyteen. Hän toimi monet vuodet seuran johtokunnassa ja kutsuttiin vuonna 1949 seuran kunniajäseneksi.

Verimen mellakka 250 valkoihoisen ja neekerin kesken

BOSTON — Kahta nuorukaista oli vaarallisesti haavoitettu tikarin pistolla ja 20 muuta henkilöä jouduttiin viemään sairaalahoitoon lopputuloksena niistä vammoista, joita he saivat veitsillä ja kivillä taistellessa kätettyssämellakassa, joka tapahtui White stadionilla Franklin puistossa 250 valkoihoisen ja neekerinurkkausten välillä.

Stadionilla ollut jalkapallo-ottelu jouduttiin keskeyttämään, kun siellä puhjennut mellakka kesti 22 minuuttia. 50 paikalla ollutta poliisia joutui suorittamaan kovan urakan mellakoitsijoiden nujertamisessa.

Naisia, nuoria tyttöjä ja lapsia joutui taltuttaa maahan kun itäkatso-mossa olevat noin 4,000 ihmistä 8,000 katsojamaäärän joukosta yrittivät päästä pakoon ja välttää väkivaltaisia veitsiä ja hulinotsijoiden käyttämiä jääpiikkejä.

Ainakin 20 ihmistä vedettiin katso-mosta alas pelikentän reunustalle, jossa he joutuivat verisen pahoinpitelyn kohteeksi, jonka jälkeen heidät jätettiin makaamaan tapahtumapaikalle odottamaan apua toisten taholta.

Poliisi ilmoitti, että pelillä ja mellakan alkamisella ollut mitään yhteyttä toisiinsa. Viranomaisen taholta sanotaan, että mellakka sai alkunsa kun eräs neekerinurkkaaminen ryhtyi puo-lustamaan tyttösytäväänsä häneen kohdistettuja herjauksia vastaan, joka johti neekerin ja erään valkoisen väkivaltaiseen käsitkähän.

Suomen Tasavallan presidentti saapui Washingtoniin

WASHINGTON — Suomen presidentti Urho Kaleva Kekkonen saapui seurueineen National lentokentälle Canadasta tänä aamuna klo 10 ja presidentti John F. Kennedy oli vastassa Suomen tasavallan päämiehestä.

Tapahtuma on historiallinen siinä merkityksessä, että tämä on ensimmäinen kerta kun Suomen presidentti on Yhdysvaltain presidentin kutsuvieras.

Presidentti Kekkonen oli seurueineen lounaalla tänään klo 1 Valkoisessa Talossa, jonka jälkeen Yhdysvaltain ja Suomen presidentit valkoivat miellipiteitä maailman tilanteesta ja erikoisesti suhteista suurien ja pienten tasavaltajien välillä.

Tilaiskissa Washingtonissa järjestettyyn tilaisuuteen kuuluu lounas National Press Clubilla, jossa presidentti Kekkonen pitää puheen.

2 Fordin tehdasta jatkaa vielä lakkoa

DETROIT — United Auto Workersin ammattijärjestö määräsi lakon lopettavaksi kaikilla Ford-yhtymän tehtailla. Ford-yhtymä ilmoitti, että tehtaiden tuotanto voidaan jättää aloittaa jo tänään.

UAW:n toimeenpaneva valiokunta päätti kolme tuntia kestäneen neuvottelun jälkeen määrätä jättämissään 30,000 työlläisen River Rouge tehtaan tuotannon aloitettavaksi, vaikkakin siellä oli vielä rakaisemattomia tehdas-tasolla olevia kiistoja.

Mutta tämä 24-jäseninen valiokunta antoi suostumuksensa Wayne, Mich. ja erille Clevelandissa olevalle tehtaalle jatkaa lakkoa. Näissä molemmissa tehtaissa on yhteensä noin 5,000 työntekijää.

Ellei Clevelandin tehtailla olevaa lakkoa saada pian päättymään, niin se tulee aiheuttamaan suuria vaikeuksia koko Ford-yhtymän tuotannolle.

Tulipalo tuhosi TV-kanava 2, mutta lähetykset jatkuvat

BOSTON — WGBH ja WGBH-TV asema kanava numero 2 tulee tänään jo toimimaan "täydellä teholla" neljästä eri lähetyspaikasta Bostonissa ja Cambridgeissa. Tämä on tehty mahdolliseksi sen pienen touhukkaan armeijan ansiosta, johon kuuluu aseman henkilökunnan lisäksi heidän vaimojensa ja lapsiaan, jotka yhtenäisesti tehtävään on nyt koota palasia yhteen lauantaina sattuneen palon jälkeen joka tuhosi lähetyksensä.

Lähetämättä jäänyt kortti saanut aikaan kohua Nigeriassa

Massalainen tyttö, joka on mennyt Nigerian Yhdysvaltojen "rauhallisuushettiläis-joukkoissa" on saanut kirjoittamalla postikortilla aikaan suuren hälyn. Häly on vaatinut, että koko Yhdysvaltojen "rauhallisuushettiläiset" poistetaan maasta.

Kortti ei ehkä olisi saanut aikaan näin suurta kohua jos se olisi tullut lähetetyksi tarkoituksen mukaan. Mutta kortti joutui kateisiin. Sen löysi joku leirillä ja kuljetti ylempiin portaisiin.

Miss Margery Michelmores, 23 vuotias Foxborosta oleva tyttö, joka on mennyt opettajaksi Nigeriaan, kirjoitti kortin poikaystävälleen, Robert V. Storerille, Wabanissa.

Tyttö kirjoitti kortissaan, että huolimatta kaikista ennakkovarmisteluista, he eivät siltikään olleet voineet odottaa joutuvansa niin peräti primitiivisiin olosuhteisiin kuin mitä he ovat joutuneet.

Tyttö kertoo, että he asuvat kadulla, keittävät kadulla, vieläpä menevät kylpyhuoneisiinkin kadulla.

Kortin sisällön johdosta on esitetty kiihkeitä vaatimuksia, että koko amerikkalaisten joukko, joka on lähetetty maahan tarkoituksella saada kansaa kasvatetuksi parempia oloja varten, on lähetettävä kiireesti pois maasta. Huu-tavassa kokouksessa heitä on nimetty vakoojiksi.

Amerikkalaisten rahapampujen toimistohuoneissa on jälleen uutta: ei enää kelpaa tavallinen parkettilattia, vaan lattian on oltava nahkaa. Tällainen erikoiskäsittely nahkalattia tulee maksamaan noin \$340 kolme neliöjalkaa käsittävää aluetta kohden.

Syöpäsairas vaatii tupakkayhtiöltä 1.25 miljoonaa dollaria

PHILADELPHIA — Liittöhallituksen vetoamiseksi määräsi uudeleen tutkittavaksi huomiota herättäneen jutun, jossa keuhkosyöpää sairastava mies vaatii Liggett and Myers tupakkayhtiöltä 1.25 miljoonan dollarin suuruisa korvausta.

Potilas, 62 vuoden ikäinen puuseppi Otto E. Pritchard Pittsburghista viittä saaneensa keuhkosyöpään potettuaan samaa tupakkalaatua kahdenkymmenenviiden vuoden ajan.

James R. Hoffa oli senaatin komitean kuulusteltavana

WASHINGTON — Ajurien veljeskunnan presidentti James R. Hoffa oli senaatin kuulusteltavana, jossa senaatin asettama alkomitea kuulusteli häntä Ajurien veljeskunnan liittolaisuuksista Harry Bridgesin ja kommunistijohtoisin ammattijärjestöihin.

Kun Mr. Hoffa kysyttiin toimiskolhan kommunistien kanssa ammattijärjestöissä, niin Hoffa asetti senaattori ahtalle kun hän vastasi: "Ainoastaan siinä mielessä kuin suurlähettiläs Adlai E. Stevenson saattaisi toimia kommunistien kanssa Yhdistyneissä Kansankunnissa tai kuten suurlähettiläs Llewellyn E. Thompson, Jr., Moskovassa."

Senaatin asettama sisäisen turvallisuuden alkomitealle Hoffa puolusti itseään näitä kysymyksiä vastaan, joita hänelle tehtiin hänen "molemmipuolista avunantosopimuksesta" Bridgesin samatamyoisten liiton kanssa samoin kun sopimuksista International Union of Mine and Smelter Workersin ammattijärjestöjen kanssa. Ne erotettiin vanhasta CIO:sta noin kymmenkymmen vuotta sitten näiden kommunistien johtajien vuoksi.

Hoffa joutui avoimeen selkkaukseen senaattori John L. McClellanin (D-Ark.) kanssa heidän vanhasta kytevis-tä vihailiysydestään toisiaan kohtaan. Nyt sanastaan liittyi Hoffan neuvotteluihin Bridgesin kanssa, johon Hoffa sanoi, että hänellä on oikeus "tavata kenetkään haluaa olkoopaa se sitten Harry Bridges tai senaattori McClellan".

"Ehdotan, että teette toisenlaisia vertauksia", lausui senaattori McClellan. Jimmy Hoffa vastasi, että hän joutui tekemään edellä mainitunlaisen vastauksen sen vuoksi, koska oletan Harry Bridgesin yrittävän auttaa Amerikan työväen ammattijärjestöliikettä, jota te taas puolestanne yrittäte vahingoittaa."

"Jos te haluatte saada aikaan kanssani henkilökohtaisen kiistan, niin Te voitte sen saada", jyräsi McClellan ja sanoi, ettei minulla ole aikomusta tehdä tästä henkilökohtaisista kiistasta.

Kun kuulustelu oli lopullisesti päätynyt niin Hoffa otti itselleen viimeisen puheenvuoron ja senaattorilta osoit-taneen hän sanoi uskovansa, että tämä kuulustelu oli suoritettu silmällä pitäen kohdakkoon häntä vastaan käytettyä oikeudenkäyntiä Orlando, Calif. ja erityisesti sen vuoksi, että nyt suoritettu kuulustelu aiheuttaisi minua vastustaan määrättyjä ennakkokäsityksiä."

Orlando oikeudenkäynnissä Hoffa syytettiin 500,000 dollarin väärinkäytöstä. Rahat kuuluivat ammattijärjestölle ja hän oli käyttänyt niitä kiinteistökauppoihin Floridassa.

Tuhlaavaisuutta USA:n ilmavoimien rahojen käytössä

WASHINGTON — General Accounting Office syytti ilmavoimia miljoonien dollareiden tuhlaamisesta, kun ilmavoimat on käyttänyt kauppallisia lentoyhtiöitä riittämättömalla tavalla ulkomaille suuntautuvien lähetyksien kuljetuksiin.

Eräissä tapauksissa Tili-virasto sanoi, että ilmavoimat kiirehtivät tyhjiin työkalulaatikkojen (arvo \$10 kpl) lähettämistä kaupallisten lentoyhtiöiden koneilla Korean, joista lentoyhtiö peri kuljetusmaksua 40 dollaria kpl.

Tili-virasto väitti edelleen, että ilmavoimat tuhlaavasti suuria summia lentoteitse tapahtuviin tavaralähetystyöihin sellaisten tarkkeiden kohdalla, joita pystyttiin hankkimaan vastaanotto-paikoilla halvemmalla kuin mitä yksistään jo lähetykset olivat. Esimerkiksi eräitä kemikaaleja, joita olisi voinut ostaa Japanissa 65-75 senttiä gallonaa lähettettiin silloin lentoteitse, joka nosti niiden gallonahintaa 10-15 dollarin gallonaa kohden.

Kongressille valmistamassaan raportissa tili-virasto ilmoitti, että suuret määrät lentoteitse toimitettua tavaraa oli käyttämättömänä useiden kuukausien ajan niiden saapumisesta lukien, joten ne olisi voinut lähettää meriteitse huomattavasti pienemmin kutsannuksella.

USA ja Neuvostoliitto tukee samaa ehdokasta YK:n pääsihteerin virkaan

Suurlähettiläs Stevenson ilmoitti, että USA ja NL ovat sopineet kannattavansa Burman YK:n suurlähettilästä Thant'ia YK:n pääsihteerin virkaan

UNITED NATIONS, N. Y. — Mr. Stevenson sanoi TV-ohjelmassa "Adlai Stevenson Reports" yhteydessä, että Neuvostoliitto on luopunut vaatimuksestaan troikkaperiaatteen noudattamisesta väliaikaisessa sihteeristössä.

Mr. Stevenson paljasti esiintymisensä yhteydessä sen tiedon, että Yhdysvallat ja Neuvostoliitto olivat sopineet "pääsihteerin olleasta olosta", joten me hyväksyimme molemmat burmalaisen U. Thantin, jolla on myös vahva Yhdysvaltain kannatus.

Kun keskustelut siirtyivät YK:n sihteeristönä koskeviin asioihin, niin suurlähettiläs Stevenson sanoi, että me olemme nyt kohdassa, jossa näyttää olevan numeropeliä. "Me olemme nyt joutuneet kiistään siitä, että montako apulaissihteerii YK:n pääsihteerin tulisi saamaan, ja mistä maantieteellisistä alueista heidät valittaisiin."

N-liiton Valerian Zorin

Neuvostoliiton varakuulustelija Valerian Zorin sanoi lehdistökonferenssissa Neuvostoliiton olevan valmis suostumaan siihen, että väliaikainen pääsihteerii saa 7 apulaissihteerii. Väliaikaisen sihteerin tulee olla yhteistyössä heidän kanssaan ja koettava saada aikaan ratkaisut joko yhteisin sopi-

muksin tai yhteisymmärryksessä heidän kanssaan. Lopullisen ratkaisun sihteerii kuitenkin tekisi omalla vastuullaan.

Mr. Zorin tähdenä, että olisi välttämättä saatava joku hoitamaan tätä tehtävää. Hän syytti apulaissihteerii Andrew Cordieria siitä, että tämä oli ottanut vallan ilman valtuuksia siihen.

Zorin ilmoitti myös, että Neuvostoliiton on saatava edustajansa pääsihteerin apulaisten joukkoon. Ja jos Länsi-Euroopalla on yksi edustaja, niin Itä-Euroopankin on saatava edustajan.

Vastauksena kysymykseen hän väkkuutti, että myös vast'edes nämä henkilöt olisivat kansainvälisiä virkamiehiä, jotka eivät ottaisi ohjeita valtuuskunniltan. Mutta koska hekin ovat vain ihmisiä, niin on otettava huomioon, että kansalliset näkökannat vaikuttavat heihin. Zorin sanoi lopuksi, että hänen mielestään pääsihteerin viran täyttämistä koskevien neuvottelujen kuullutta tilannetta oli ylläpidetty keinotekoisesti.

Etelä-Afrikalle muistutus YK:ssa

UNITED NATIONS, N. Y. — YK:n yleiskokouksen historiassa ainutlaatuinen muistutus annettiin Etelä-Afrikalle sen jälkeen, kun oli käyty keskustelu rotuerottelupoliitista. Ylivoimallisen enemmistöllä yleiskokouksen jäsenet hyväksyivät motlauselämän sen johdosta, että Etelä-Afrikan ulkoministeri Eric Louw oli esiintynyt loukkaavasti sekä esittänyt täysin keskittyä ja väitteitä ja väärää lausuntoja. Päätöslauselma hyväksyttiin 67 äänellä vain Etelä-Afrikan antaessa ei-äänen. Hyväksyminen sai osakseen jyliseviä suosionosoituksia.

Ulkoministeri Louw huomautti, että hänellä oli oikeus lausua maansa mielipiteitä, vaikka toiset maat eivät niitä hyväksyisikään. Hän käytti moneen kertaan nimitystä "bantu" Etelä-Afrikan virillisestä väestöstä, mikä selvästi raivostutti monien Afrikan maiden edustajia.

Gansteritupakka boikottiin

Yhdysvalloissa asuvat italialaiset alkoivat ryhtyä boikotoimaan eräin tupakkatehtaan tuotteita, jonka TV-ohjelmassa kaikki täällä asuvat italialaiset leimataan gangsteriksi.

Yhdysvaltain italialaisten demokraattien järjestöjen liiton puheenjohtaja Alfred Santagelo tähdenä, että 21 miljoonaa italialaissyntyistä henkilöä aiotaan kehoittaa osallistumaan boikottiin. 250,000 boikottikehoitusta jaetaan liikkeisiin, toimistoihin ja kerhoihin.

Pahennusta herättävä ohjelma on eris suoduttu ja siinä kuvataan Al Caponen ajan gangsterivaltaa.

2,500 neliömailin suuruinen tulvameri S. Vietnamissa, 500,000 ilman ruokaa

SAIGON, South Vietnam — South Vietnam on joutunut suuren tulvan valtaan. Mekong River on tulvinut ja muodostanut 2,500 neliömailin suuruisen meren joka on peittänyt sekä kaupunkia että maaseutualueita.

Vähimän arvion mukaan noin puoli miljoonaa ihmistä on jäänyt ilman ruokaa ainakin vuorokauden ajaksi, ennenkuin apua ehditään lähettää. Näiden puolen miljoonan lisäksi noin miljoonaa saa aloittaa jälleen kaiken alusta tulvan tuottua heidän työnsä tulokset.

Noin 200,000 ihmistä on menettänyt kotinsa. Koko ensi vuoden riisidon on tuottutu. Riisidon oli laskettu olevan ensi vuonna noin 300,000 tonnia tämän vuotista suuremman.

Kolmen rikkaimman piirikunnan alueella on luultavasti kaikki siipkarja sekä siat tuhoutuneet. Buffaloista on menehtynyt noin 15 prosenttia. Buffalo on Vietnamin talonpojille ensiarvoisesta merkityksestä sillä se heidän työjuhtansa. Maatalouskoneisto on tuhoutunut.

Lentokoneella on suoritettu tutkimuslentoja tuhoalueella noin 500 mailia. Kaupungeista näkyy vain kangas-

tuksenkaltaista hämmöstyä. Joen uomaa voidaan seurata ainoastaan veden yläpuolella olevien puiden latvojen mukaan.

Monella alueella ovat ihmiset sulkoutuneet katoille odottaen pelastusta. Missä ikinä on näkyvissä kuivia maakaistoja, siihen on sulkoutunut sekä ihmiset että eläimiä jokseenkin saman verran.

Tulvaa sanotaan pahimmaksi luonnontuhoiksi koko maan historiassa. Sen seuraukset tuntuvat siltäkin suuremmilta kun maa on ollut lähes parinkymmenen vuoden ajan sotien ja levottomuuksien runtelema.

Maaseudulla on kuolonuhrien lukumäärä huomattavasti vähäinen kaupunkien verraten, sillä vesi on siellä noussut hitaasti, noin parin viikon ajalla.

Tuhoalueilla ovat sadon lisäksi joutuneet myöskin jo varastoitdut viljat tuhoutumaan ja pilaantumaan käyttökelvottomaksi. Tulvan laskettua alkaa pikälinen korjaustyö, kun myöskin tehtaat ovat tuhoutuneet. Ulkomaista apua tarvitaan.

RAIVAAJA
THE PIONEER
TOIMITTAJAT:
Elle Sulkanen, Akseli Mattson, Erik Minkkinen, Lempi Toivola
Toimituksen puhelin DI 2-0561 — Konttorin puhelin DI 3-3822
SAVELE SYRJÄLÄ, Manager
Tilauksennat Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Vuosikerta \$12.00 — Puoli vuotta \$7.00 — Kolme kk. \$4.00
Suomeksi Vuosikerta \$16.00 — 6 kk. \$9.00
2
Second class postage paid at Fitchburg, Massachusetts
Published daily, except Saturday and Sunday, by the
Raivaaja Publishing Co., 48 Wallace Ave., Fitchburg, Mass.
OUR POLICY
"The purpose of the Association shall be to help preserve the ideals and traditions of our country, the United States of America, to revere its laws and inspire others to respect, and obey them, and in all ways to aid in making this country greater and better."
MEMBER
NEW ENGLAND
LANGUAGES NEWSPAPERS SOCIETY

Ydinasekokeilut ja niiden kontrolli

Vasta sen jälkeen kuin joka toisena päivänä suoritettujen ydinasekokeiden määrä nousi lähes kahteenkymmeneen, Neuvostoliiton asukkaat saivat tietää jotakin kokeiluista. Juuri samoin kuin Moskovan Berliinin politiikkaan, sisältyi kokeiluihin poliittinen ja sotilaallinen uhkaus, jolla määrätietoisesti pyrittiin kontroleeraavaan asemaan. Välttääkseen kaikki neuvottelumahdollisuudet Khrushchev suoralta kädestä hylkäsi presidentit Kennedyn ja pääministeri Macmillanin vetoomuksen kokeilujen lopettamiseksi ja hän vahvisti asennettavan vetämillä neuvottelijat pois Geneven atomaseiden rajoitusta ja kontrollia suunnittelevalta kansainväliseltä organisaatiosta.

Pelonsekaisella mielellä kaikkialla tiivistetään ilmapiiirin tutkimusta ja raportit laajoilta alueilta Pohjois-Norjasta Japaniin ja Canadasta Pakistanin, osoittavat myrkyllisen radioaktiivisen pölyn lisääntyneen N:n kokeilujen johdosta. Kansat joutuvat toivottomuuden valtaan ja spontaanisia protestiliikkeitä syntyy kaikkialla. Yksinpä Moskovassakin uhataan julmaa hallitusta ja kerääntyneen rauhantodon ilmaisuun. Jo kolme vuotta sitten kun kokeilut lopetettiin, käsitettiin kuinka tärkeä elämän ja hyvinvoinnin säilyttämiseksi oli ydinräjähdysten välttämisen maassa, meressä ja ilmassa sillä tiedemiehet olivat osoittaneet siihen sisältyvän biologisen ja geneettisen vaurioitumisen vaaran.

Ydinasekokeilujen kieltäminen, vaikka se ei merkitsekään atomiseiden kieltämistä, eikä varustelukilpailun rajoittamista, on aina käsitetty ensimmäiseksi merkittäväksi toimenpiteeksi rauhan turvaksi. Kieltoa koskeva sopimus tarjoaisi ihmiskunnalle joukon selvä etuisuuksia. Se ensininkin vapauttaisi ihmiskunnan ilmapiiirin myrkyttymisen vaarasta, se rajoittaisi uusien ydinasetyyppien syntymistä ja jarruttaisi niiden leviämistä yhä uusien maiden haluttu ja siten vähentäisi "vahingossa" syttyvän sodan vaaraa. Kieltoasopimus olisi merkkipahtuma kansojen yhteistoiminnassa rauhan vahvaksi ja antaisi toivoa ja luottamusta ydinaseiden kielto- ja kontrollisopimukseen pääsystä. Maailman kansat eivät tällä hetkellä odota mitään niin hartaasti kuin sitä, että Yhdistyneet Kansakunnat voivat tässä suhteessa tehdä jotakin kokeilukiellon käytäntöön saamiseksi.

Kahden länsimaisen atomivaltion, Yhdysvaltain ja Suur-Britannian aloitteesta YK on hyväksynyt sopimusluonnoksen, jonka mukaan kokeilut kielletään kaikkialla muualla paitsi turvalliseksi katsotuissa tunneissa maan sisällä, josta ei myrkyllinen pöly pääse vaurioittamaan ilmapiiiriä. Mutta nämäkin kokeilut määrätään voimapitoisuudeltaan viisiin minimiin. Yhdysvallat on järjestelmällisesti pyrkinyt ydinasekontrollia tarkoitavaan sopimukseen jo vuodesta 1946 asti. Jo silloin kuin tällä maalla oli täydellinen monopoli atomiseisiin, tarjottiin kansainväliselle organisaatiolle niiden huolto ja kontrolli pidättämättä itselleen

mitään etuoikeutta, mutta Neuvostoliitto hylkäsi esityksen sen vuoksi, että se pelkäsi kansainvälisen organin rajoittavan omaa toimintaansa. Tämä seikka on sittemmin kahdessa Geneven konferenssissa tullut entistä selvemmäksi. Kun länsimaiden taholta on esitetty kaikille tasavaroista tarkkailu- ja kontrollisysteemiä ei ainoastaan kokeilujen kieltämiseksi vaan atomiseitten hävittämiseksi, niin Neuvostoliitto on joka ainoalla askelella asettanut ehdoksi oman veto-oikeutensa.

Kuvaavaa on miten Neuvostoliitto tahtoi kansainvälisiltä tarkkailijoilta estää alueellaan toimeenpantujen räjähdysten tutkimuksen. Ensimmäinen ehto olisi, että Neuvostoliitossa olevan valvontaseaman päällikkö olisi N:n kansalainen ja koko henkilökunnan valinnalle olisi saatava Moskovan hallituksen hyväksyminen. Toiseksi Neuvostoliitto voisi vetolla kieltää tarkastuksen ellei räjähdystä voitaisi paikallistaa tietylle alueelle ja "epäillä" atomiräjähdykseksi. Kolmanneksi toiset atomivaltiot saisivat Neuvostoliitossa suorittaa tutkimuksia vasta neljän vuoden kuluttua sopimuksen voimaan astumisesta ja sen jälkeen niiden olisi rajoituttava kolmeen tarkastukseen vuodessa. Neljänneksi tarkastuksia toimitettavaa ja niitä järjestävää ympäryä johtokuntaan, joka käsittäisi kolme jäsentä, kuuluisi yksi N:n kansalainen veto-oikeudella varustettuna niin, että hän voi minkä tahansa tarkastuksen estää ja kaikissa eteen tulevissa asioissa kumota kahden muun jäsenen ehdotukset.

Tämä on oivallinen näyte siitä "troikka"-systeemistä mitä Khrushchev tarkoittaa soveltaa YK:n Tilanne länsimaiden kannalta on vielä epäedullisempi sen vuoksi, että "suljetussa" yhteiskunnassa, sellaisessa kuin Neuvostoliitto on, hallitus voi kansalta salaa harjoittaa kokeiluja ja kehittää atomisia aseita, mikä ei demokraattisessa yhteiskunnassa, jossa kansa seuraa tapahtumia päivästä päivään, ole mahdollista. Nykyisillä kokeillaan Neuvostoliitto saattaa myöskin saavuttaa teknillisiä etuisuuksia ja havaita uusia menetelmiä, joiden käytäntöön saattaminen täällä vaatisi samanlaatuista kokeiluja. Kolme vuotta ovat Yhdysvaltain atomitutkijat pidättyneet kokeiluista ja ottaneet riskin, että kokeiluja on sittenkin salaa saatettu harjoittaa jossakin Siperian aroilla ja vaikka ei niin olisikaan tehty, niin tieteellisen tutkimuksen edistys saatta venäläisille näissä kokeiluissa nyt johdattaa heidät jossakin suhteessa edelle. Tämä seikka painostaa täällä niitä piirejä, jotka jo aikaisemminkin ovat pidättymistä pitäneet epäviisaana sen jälkeen kuin Khrushchev on kieltäytynyt esitettyjen sopimusten hyväksymisestä.

Nyt ollaan siinä tilanteessa, että uusien kokeilujen kautta saamaansa mahdollista teknillistä etumatkaa hyväkseen käyttäen, Khrushchev saattaa luopua niistä — sillä hänenkin täytyy pelätä ilmapiiirin myrkyttymistä — ja esittää uutta moratoria, jos ei muussa niin propagandallisesti tarkoituksessa. Arvattavasti kuitenkin tiedemiehet ovat selvillä venäläisten saavutuksista ja voivat niin ollen mahdollisiin esityksiin suhtautua tarpeellisin varauksin. Pääasia kuitenkin on, että kaikkien kansojen johtajien tulisi vilpittömästi pyrkiä ydinaseiden kokeilun rajoittukseen ja kontrolliin, mutta niin kauan kuin Idän mahtivoimat eivät siihen suostu, länsimailla ei ole muuta mahdollisuutta kuin säilyttää puolustuskykynsä luotettavassa kunnossa.

— Minä vihaan sortoa syvällä vihalla. Niinpä kun kuulen jossakin maailman kolkassa, ankaran taivaan alla, jonkun murhanhimoisen kunninkaan räikkäämään kansan huutavan apua, silloin, oh! minä kiroan hoveissaan, petoluolissaan, noita kuninkaita, joiden hevoset kahlavat vatsaansa myöten veressä! Minä tunnen, että runoilija on heidän tuomarinsa!

— Victor Hugo.

WILLIAM MARTTILA:

Havaintoja Suomesta

Päättäneen kesän kuluessa vieraili Amerikan suomalaisia Suomessa tavallista suurempi joukko ja näyttää siltä, että vierailulle myöskin Suomesta tänne on lisääntymässä. Lyhyempiä ja pinnallisempia huomiointoja kirjoitetaan puolelta ja toiselta. Mitä Suomi tuntui ja minkä vaikutelman siltä saa henkilö, joka puolisien vuosisataa sitten siltä on lähtenyt ja täällä vartunut ja vanhentunut ja miten "Vanha Maa" on voinut talous- ja yhteiskunnallisen elämänsä järjestää lähinnä huomioiden työväestön aseman ja elintason, siitä toimittaja William Marttila, jotka Suomessa vieraili Lantan Turistklubin järjestämässä joukkueessa, nyt aloitettavassa artikkelisarjassa antaa oman käsityksensä.

Kun on luultavaa, että jos tämänkäänlaista normaali-ilanetta jatkuu, tulee vierailut Suomen ja Amerikan välillä jatkumaan ja ehkä lisääntymäänkin kumpaanakin päin. Kun näihin vierailuihin yhdistyy pyrkimys entisestään parempien suhteiden kehittäminen Amerikan suomalaisten ja synnyinmaan suomalaisten kesken, uskoisin, että asiallinen, tasapuolinen ja sympaattinen kajaaminen joihinkin yleisiin seikkoihin olisi suotavaa. Tämän kirjoittajalla ei ole "kirvestä tahottavana", eikä ole myöskään syytä asioiden värittelyyn propagandan tarpeuksissa, eikä myös enää ole tarpeellista käsitellä Turistiklubin Charterimatkaa, joka onnistui hyvin ja josta on jo puhuttu ja kirjoitettu.

Mitä maksaa käydä Suomessa ja päinvastoin?

Tähän kysymykseen ei voi yhtenäistä vastausta antaa kukaan, paitsi omalta kohdaltaan. Kysymäksun määrää joko matkustajan joukolla halvennushinnolla taikka yksinään ja millä tavalla. Chartermatkan hinta oli meillä \$320.00 edestaksin New Yorkista Helsinkiin. Täältäkinpäin joukkomatkoja kai tehdään halvemmallaakin, riippuen vuodenaajoista. Meidän matka tapahtui kiireellisimpänä vuoden aikana ja kesti 2 kk. ja 10 päivää. Mikäli sain tietää on Suomestakin päin tehty tuollaisia joukkomatkoja 70,000 mk hinnalla, joka tekee noin \$210.00. Ne ovat olleet talvella ja lyhemmällä ajalla.

Se mitä perillä kuluu, Suomessa tai täällä, riippuu kokonaan yksilöistä. Uskoisin olevan kohtuullista sanoa, että ellei henkilöillä ole Suomessa (tai täällä) niin rikkaita sukulaisia, että voisivat huolehti mennä niiden kesittäväksi, olisi matkaa varten varattava ainakin \$1,000 henkeä kohden meren yli matkakustannuksia. Suomessa on elinkustannuksia vastaavat, tarkoitteen dollariperustalla, jotavastoin sisääntulot Suomen työläisillä, farmareilla ja suurella osalla "keski-luokkakkin" eivät lähellekään vastaa siitä. (Siitä tulen kertomaan myöhemmin.)

Jos kokonaan aikoo asua hoteleissa tai majataloissa ja aterioitua ravintoloissa, maksaa ainakin \$10—15 vuorokautsi. Asuin Helsingissä viikonpäivän hoteleissa, kokaloilla nykyaikainen hotelli paatihuoneineen ja hinta oli 1,400 mk huoneen vuokra, ruoka erikseen vuorokausi, siihen lisättyä 15 %, siis \$5:n paikkeille. Uskoisin, että Amerikan kaupungeissa ei saa vastaavanlaista arvoa \$5:lla. Halvempiakin paikkoja ja on luonnollisesti moninkertainen kalliimpiakin.

Ruokapaikkojen valintaan täytyy jonkuväärän tottua. Kun menee ravintolaan on siellä alkuun jonkunlainen voileipäparjonta, jossa on vaikka minikäläistä ruokaa ja jos on nählissään tulee syötyä yhä ja joutuukin ihmeisiin, kun tarjottilajitar sanoo: "Herralle tulee vielä lämmin ateriat." (Suurimmaalta osalta samaa mitä on jo syönyt, mutta lämpimänä.) Kun oppii valitsemaan kohtalaiset annosravintolat kyllä dollarilla saa kohtalaisen annoksen, suunnilleen saman arvoisen kuin saa täälläkin dollarilla. Siinä taasen tulee esille rajattomat valintamahdollisuudet. Jo toisena päivänä Helsinkiin päästyäni menin asemalle ja siellä, paitsi sitä, että siellä on hyvät ravintolat kohtuullisilla hinnoilla ja saa syödä mitä haluaa, näkee siellä sadottain ihmisiä, miehiä ja naisia hyvin puettuna, seisaallaan syövän makkaraa — paljasta makkaraa, jota on siellä monilla eri nimillä ja jota on aina jonot odottamassa. Se on lämmitettyä ja syödiään ilman leipää ja särviä. Oli siellä selvällä suomenkielillä lasissa ilmoitus Hot Dogs ja hiukan eri paikassa oli Coca Cola, nuo kaksi Amerikan "kansallisuokaa". Hot dogs'ia näytti vähemmän menevän, eikä niistä vielä Suomessa paljoakaan tiedetty. Makkaramyymälöitä oli kaikkialla kaupungeissa.

Tässä yksinkertaisesta syömätouhusta voidaan asettaa mennä melkein minkä hintaisiin tahansa aina \$20:n aterialta ja vielä korkeammallekin jos ryypyy jhalutaan, tuo pitien paikamähuihin noin puoli teelusikallista ja nautittava. Hänen hoitoavustajan julkaistiin selostuksia Elmira lehdesä ja viranomaiset sekaantuivat juttuun. Wickman asettiin syytteen ja hänen juttunsa tulee esille yleisiä kustannuksia vastaavasti.

Mikä olisi sopivan pitkä aika Mielestäni meidän aika oli liian pitkä. On suurenmoinen elämäys tavata sukulaisia ja katsella synnyinseutujan huolimatta siitä onko lähtöisin "talosta tai torpasta", mutta käyileminen tahtoo tulla "henkämiseksi", etenkin silloin kun sattuu kylänpuoleinen ja sateneen kesä ettei pääse paljon järeille, eikä merille. Jos on paljon aikaa (jota meikäläisillä kyllä on) ja paljon rahaa (jota meikäläisillä ei ole), pitempää aikaa kuluu, sillä käyihän siellä näkemistä on.

Suomen luonto on kesällä kaunista, mutta ei se juuri sen kummempaa ole kuin mitä näkee lähempänäkin, eikä sitävarn juuri kannata Suomeen mennä.

Mistä tietoja on saatu Ihminen ei pajoakaan voi päättää asioista sen mukaan minkälaiseen ruokapätytään istuu sukulaisensa taikka ystäviensä luona, sillä parastaan he panevat.Demokraattisessa yhteiskunnassa, jonkallainen Suomikin on, selostetaan jatkuvasti olojen varjopuolia, jos hyviäkin puolia ja esitään niihin muutoksia. Suomen sanomalehdistä tekee siinä suhteessa parhaansa. Myös on Suomen hallituksen hyväksymänä erinäisten virastojen taholta julkaistu uusia kirjatoksia, jopa englanninkielisiäkin ja tämän selostuksen yhteydessä aionkin käyttää niitä sanomalehtileikkeitä, joita on laukauttasi ja etupäässä viime vuonna julkaistua laajaakoa kirjaa "Introduction to Finland" joka on tarkoitettu tasapuoliseksi ja asialliseksi selostukseksi Suomen tilanteesta englanninkielistä puhuvalle maailmalle ja joka on hallituksen tiedonantoistoinen hyväksymä. Myös yksityisiä kyselyä, joihin saamani vastaukset olen tarkistanut.

Suomen kansan kuulukajakao

Milloin ei toisin mainita käytän lähteenä kirjaa "Introduction to Finland" kuten näinkin tiedot.

Työväenluokka 52 %; maanviljelijät 19 %; keskiluokka 21 % ja yläluokka 3 %.

Tässä luokittelussa lasketaan keskiluokkaan teollisuudessa palveleva johtava aines, suurin osa valtion ja paikallisia virkailijoita ja liikelalla toimiva väestö suurimmalta osalta. Yläluokkaan lasketaan suuret maanomistajat, myöskin suuren teollisuuden- ja liikkeiden omistajat, joka melkein poikkeuksetta kontrolloivat Suomen päätuotteet ja teollisuuden nim. puutavara-teollisuuden "jotka eivät välitä kansakunnan eduista, ei muusta kuin voitosta", kuten myöhemmissä lainauksissa tuljallaan osoittamaan.

Suomen kansa kuuluu kirkkoon ja maksaa veroa

Suomen kansasta kuuluu Evankelilais-luterilaiseen kirkkoon 4,309,695 eli 98 % muithin kirkkokuntiin erinäisiä summia, että näyttää siltä, että miltei kaikki kansalaiset ovat rekisteröityneitä johonkin kirkkoon. Kirkkovero on kannetaan muitten verojen yhteydessä, joka peritään palkasta, taikka muuten.

Kuten tiedetään on Suomessa uskonnonvapaus ja kirkko erossa valtiosta, mutta siinä määrin on kansalla yhdysiteet kirkkoon, että miltei kaikki ovat sen jäseniä. Mikäli kerrottiin kirkosta pääsee eroon kun siitä ilmoituttuu, mutta syytä taikka toistesta kansa halua siihen kuulla.

Tässä yhteydessä kai sopisi mainita, että yleensä on Suomen kansa siistiä käyttökäsitään ja puheissaan, uskonollista ja myös isämaallista. Kun Suomessa on niinkin voimakas komunistinen liike, näyttää siltä, että kirkkoihin hekin kaikki kuuluvat.

Introduction to Finland-kirjassa kerrotaan, että "Suomen työväestöstä on noin 45 % järjestynyt ammattijärjestöihin kun sitävastoin pienemmät ja suuremmat työnantajat ovat kiinteästi järjestyneitä."

Teollisuus

Noin 70 % Suomen maasta sanotaan olevan metsien alla ja noin ¾ ulko-maakaupasta ja teollisuudesta perustuu metsätuotteille. Teollinen kehitys on ollut nopeaa. Siitä annetaan virallisisä lähteissä, samoin kuin kansan keskuudessaakin tunnustusta sille sekalke, että jouduttiin niin ankarin ponnisteluihin Neuvostoliitolle sotakorvauksien maksussa. Oli pakko kehittää teollisuus ja oppia käyttämään sitä.

Ei ole meillä tiloja nomenroitien jultekaisemisen, mutta mainittakoon, että esim. v. 1958 Loyd'n rekisterin mukaan oli Suomi setsemännellä tilalla laivatuonnossa.

Omituinen ja avomielinen tunnustus annetaan viralliseltakin taholta siinä suhteessa, että teollisuus kun on ollut pääasiassa omaa tarvetta varten ja on täytynyt "panna töpönäksi". On täytyy, nyt saada akkia tuloksia, eikä ole ollut kilpailua. Siihen asti olikin kehitys verrattain kivutonta, mutta nyt kun joudutaan maailman markkinoilla kilpaillemaan tuotteiden kanssa, alkaa tulla esiin uusia probleemoita, jotka saattavat tulla vakaviksiin.

Teollisuuden nopea kehitys, etenkin niissä oloissa, on nähtävästi tehnyt mahdolliseksi toisille ääkinäisen rikastumisen, samalla kun se on kehittänyt teollisuustyöväenluokan. Ei kai voitane kieltää, etteikö kansan hädällä ole joku ryhmä ihmisiä rikastunutkin, kuten se lienee tapahtunut kaikissa maissa. Lieneekö sellaista maata olemassakaan, jossa yhteiskunnan kuorma kannetaan tasapuolisesti.

Mikäli virallisissa tiedonannoissa mainitaan palkat Suomen teollisuudessa

sa ovat alhaisemmat kuin esim. Ruotsissa, mutta korkeammat kuin useissa muissa maissa. Tuotantotason selitetään myöskin olevan alhaisemman, se johtuen, kuten sanotaan, pääoman puutteesta. Tuotannon laatu on Suomen teollisuustuotteilla hyvä ja laadulla siis kykenee kilpailemaan.

Etenkin nousevan teollisuuden ja nousevan kapitalismin aikana, kuten on ollut ilmeistä Suomessa on satumainen rikastuminen ja äärimmäinen köyhyminen ollut mahdollista, kuten se on ollut kaikissa teollisuusmaissa.

(Jatkuu)

Quincy, Mass.

Whisti-illoita

Kiitos kaunis Rauha Bentselle whisti-illan tarjoulusta viime keskiviikkona. Nuorekkaalle illan sankarille laulettiin "Happy Birthday" kun hän tarjoi kaakkuaan. Toivomme lisää vuosia sekä terveyttä teille molemmille. Saimme kuulla samana iltana, että aiotte muuttaa etelään, olemme surulliset jos tulemme teidät menettämään. Ensi keskiviikkona 18 p. whisti-illan kumastaa John Siitonen. Tämä iltä tulee Ainoan hänen edesmenneen vaimonsa Ainoan muistolle. Mennään suurella joukolla ja muistetaan edesmennyttä, sillä oihan hän yksi joukostamme aina mukana. Pidämme hetken hiljaisuuden hänen muistolleen. Elsie ja Hilda laittavat hyvän ravintolan, että kyllä kannattaa saapua.

Osaston kokous

pidettiin viime torstaina Veljen talossa. Puhetta johti John Maki, kirjuriina M. Pekkanen. Luettiin edellisen kokouksen pöytäkirja joka hyväksyttiin kokouksen mukaisena. John Maki antoi selostuksen Liiton kokouksesta, jossa hän oli Worcesterissa edustajana. Waino Tirri selosti aluekokouksesta sekä Raivaajan tilanteesta sekä uusien tilausten hankinnasta. Raivaajan asiasta tullaan pitämään kokous marrask. 5 p. klo 2 Veljen talossa. Kokous on avoinna kaikille Raivaajan asiamiehille, kirjenvaihtajille ja kaikille lehtemme lukijoille ja ystäville. Valistuskomitea antoi raportin Veljen 58-vuosisuuhajohelmasta joka vietetään talolamme lokak. 28 ja 29 p. Juhlat aloitetaan lauantai-iltaa tansseilla, joissa tulee soit-tamaan Huikarin nelihenkinen orkesteri. Hyvä ohjelma on sunnuntaina jossa puhumaan tulee Raivaajan päätömittajia Elis Sulkanen. Tästä ilmoitetaan myöhemmin. Miehet lupaavat laittaa iltamman pikapuoliin, kokoonkutsu-maksi valittiin M. Pekkanen ja ensimmäinen kokous pidetään keskiviikkona 25 p. lokak. klo 7. Miehet muistakaa tää! Lopetettiin kokous, seuraava tulee olemaan marrask. 9 p. klo 7:30. Kahvitarjoilu seurasi.

Vanhan tavarain

myyntipäivä Veljen talossa on ensi lauantaina lokak. 21 p. klo 10—1 p. Siellä on taas hyvää tavaraa helppo heikki hinnalla. Jos kella on sinne tuomista, niin voi tuoda ensi keskiviikkona tai lauantaiamuuna. Puhdasta ja eheää pitää olla. Kahvitarjoilu myös on talossa pienellä maksulla samana päivänä.

Vieraisille

Täältä Quincystä lähtee joukkue suomalaisen lepokotiin Rest Haven Middleboroön ensi sunnuntaina 22 p. lokakuuta. Viedään mennessämme kahvit ja ohjelman suoritusjoukko johon kuuluu Liisa Alkio, Axel Nielsen, Impi Karvinen ja allekirjoittaja. Toislaikin tähän voi osallistua jotka vaan ohjelmaa haluavat suorittaa. Kokoonnutaan sunnuntaina 22 p. T.Y. Veljen talolle 74 Arthur St., klo 12:30 (puoli yksi). Henkilöt jotka lähtevät ja on autossa tilaa voivat tästä ilmoittaa allekirjoittaneelle ja henkilöt, joille ei ole kyttäi voivat tehdä samoin. Koe-tamme järjestää, että kaikki haluavat pääseivät mukaan. Voitte tavata talolla keskiviikkoiltana ja puhelimella GR 9-6029.

Vierailissa

täällä on ollut Mrs. Helmi Killian äitinsä Alma Hautalan luona, joka on ollut sairaana. Mary Karvonen on myös sairaana. Toivomme heille pikaista terveytymistä.

Nimitysvaaleihin

osonotto oli laimeaa, ainoastaan 29.2 prosenttia kaupungin asukkaista kävi äänestämässä. Osapuolleen kaikki entiset virkailijat tulivat uudestaan ehdokkain. Majurin ehdokkaat ovat Della Chiessa ja Joseph E. Brett. Koulu-komitean uudestaan ehdokkaiksi tulivat Dr. Charles Djerf ja Dr. Edward Mann sekä näiden mukana George C. Smith Jr., George F. Fallon Jr., Frank Anselmo ja Mrs. Ruth G. Trainer. Kosme näistä tulee valituksi. Yleisvaltuusmiesehdokkaiksi tulivat George B. McDonald, piiri 4, Joseph F. Baldassini, avid S. McIntosh, Carl W. Anderson, John J. Quinn, David J. Crowley, Warren Parker ja Vincent Noble. Ensimmäisen piirin ehdokkaiksi Charles L. Shea ja Gerard W. Dempsey. 2:n piirin Joseph J. La-Raja ja Maurice Harrigan Jr. Kolmannen piirin James S. McCormack ja Everett Braechi. Piiri viisi George G. Burke ja John M. MacLeod.

Columbus päivä,

joka vietettiin ensimmäisen kerran lailisena juhlapäivänä valtiossamme, otettiin vastaan eri piireissä eri tavoin. Kauppiat ja tehtailijat enimmäkseen eivät pitäneet tästä juhlapäivästä, sillä se teki heille paljon haittaa ja ensi kerran otettiin ympäristöllä pantiin käytäntöön niin kutsuttu sininen laki (Blue law) joka määrää kaupat suljettavaksi

Lehtemme
konttorista puhutaan

Huomautus lehtemme asiamiehille

Amerikan Suomalaisen Kansan-vallan Liiton lisäpalkkio asiamiehille lehtemme syyslevityskilpailun aikana, nimittäin dollari uudesta koko vuoden tilauksesta ja 50 senttiä puolivuoden tilauksesta maksetaan kilpailun päätyttyä. Tämä on ollut hyvä tapa tähän asti, joten emme katso tarpeelliseksi sitä muuttaa. Siis kun lähettäte maksuosituksen uusista tilauksista, vähentäkää ainoastaan asiamiespalkkio, mutta ei lisäpalkkiota. Me lähetämme sen kilpailun päätyttyä.

RAIVAAJAN KONTTORI.

juhlapäiviksi, jos ei ole erikoista lupakirjaa. Kaupungin lehti kyllä ilmestyy kuten ainakin. Roskien keräys siirrettiin, viinakaupat kyllä aukaitiin yhden jälkeen, kapakat ja ravintolat aukenevat tavalliseen aikaan kuten viikopäiväkin Hevos- ja koirakilpailut saivat hurrata kuten ennenkin. Kauppojen, jotka tahtovat pitää ovensa auki, täytyi hakea erikoislupa tätä päivää varten.

Fore River

46,000 tonnin tankkilaiva "Monticello Victory" on rakennettu paikallaisella laivatelakalla. Laivassa suoritettiin kahden päivän kokeilu ja tarkastus ja vietiin itä-Bostonin Bethlehem teräsyhtiön telakalle. Virallinen luovutus tapahtuu tänään kuukauden viimeisinä päivinä Monticello Tanker yhtiölle New Yorkissa. — Pauline.

Springfield, Mass.

Kultahäitä vietetty

ensimmäisen kerran Springfieldin suomalaisten historiassa. Hilda ja Mikko Turunen, 22 Amanda St., olivat olleet 9 p. päivä 50 vuotta avioliitossa. Tämän kultaisen merkkipäivän johdosta oli Hildan sisikon tytär Marta (Reijonen), Asp. Miehensä Billin kanssa järjestäneet kotinsa 212 Bischland Ave., sunnuntaina t.k. 8 päivä "Open House"-kutsut. Väikeä saapukin paljon kutsuihin läheltä sekä kauempana, Hartfordista, Worcesterista ja New Ipswichistä asti. Onnitteltiin vielä nuorekasta "morsiusparia". Valokuvia otettiin ja ikuistettiin tilaisuus. Upea juhlapäivä kiinnitti vieraiden huomiota missä monenmoiset voileivät ja leivonnaiset kahvit y.m. oli tarjolla. Juhlalunelmaka kohotti ihana kukkalaitte keskellä pöytää, sekä häikäaakku juhlan merkeiksi kauniisti koristettuna.

Hilda tuli tänne Springfieldiin Harjavalta Turun ja Porin läänistä v. 1907. Mikko lähti Kuopion läänistä, Hammaslahdesta v. 1910 myöskin tänne Springfieldiin.

Hilda ja Mikko Turunen menivät täällä avioliittoon v. 1911 ja ovat asuneet täällä suuremman ajan elämästään. Heillä on yksi poika Unto, joka asuu kotonaan. Hän on täällä syntynyt käynyt koulunsa ja on toimesta Mrs. Mutual Life Ins. Co.

Turuset ovat aina olleet vakituksia Raivaajan lukijoita ja varhaisempina vuosina ottivat innolla osaa kaikkiin S.S. osaston toimintaan ja suomalaisien yhteisiin pyrinnoihin. Turusille annettiin kaikkien yhteinen rahalahja kehoituksella ostamaan sopiva lahja muistoksi. Toivomme kaikki heille leppoisia ja onnellisia vuosia pitkälti lisää.

Naisyhdistyksen

kokous oli t.k. Julia Guentherin kodissa keskusteltiin ja päätettiin että lähetetään Suomeen Kummikerholle 25 doll. käytettäväksi joululahjoja apua tarvitsevien lasten vaatekustuksiin. Vielä muistutetaan että romumyynti on 16 ja 17 päivinä marrask., kuten on aikaisemmin ilmoitettu. Seuraava kokous on marrask. 14 p. Esther Bakerin kodissa 79 Federal St. — H.H.

— Äiti on pojun kanssa eläintarhassa.

— Älä mene pojuseni niin lähelle jääkarhua, etkö muista kuinka helpposti sinä vilustut . . .

Lasten Oma Apinen

SITÄ OSTAVAT ISÄT JA AIDIT SEKA ISOISAT ja ISOIDIT

Tilaa Sinäkin se lapsellesi. Jos asut Fitchburgissa, käy ostamassa konttoristamme tai osuuskauasta. Siinä on loistavasti värityt kuvitus ja lauluja ja runoja.

HINTA \$1.50

RAIVAAJAN KIRJAKAUPPA
Fitchburg, Mass.

Kansanvallan Liiton asioita

Neuvottelukokokset

Uuden Englannin alueen aluekokouksessa, joka pidettiin Worcesterissa pohdittiin laajalti Raivaajaa koskevia asioita. Yhtenä lehden tukemistoimenpiteenä päätti aluekokous, että kutsutaan Raivaajan asiamiehiä ja kirjeenvaihtajia sekä sellaisia henkilöitä, joilla on kiinnostusta Raivaajan liikkeen tukemiseen yhteiseen kokoukseen neuvottelemaan keinoista, mitkä olisivat tuoksellisemmat käyttää Raivaajan levitys- ja ilmoitusten hankkimistyössä.

Aluetuimikunta on nyt päättänyt, että pidetään kolme seuraavaa kokousta Uuden Englannin alueella: Quincyssa sunnuntaina, marraskuun 5 p:nä, johon kehoitetaan asiamiehiä saapumaan Norwoodista, Abingtonista, Bostonista, West Warehamsista, Peabodysta ja Cape Ann niemeltä. Quincyn osaston järjestelyjen mukaan osaston naiset järjestävät mukhean kahvipöydän osanottajille. Toinen kokouksen pitäule on Canterbury, jonne odotetaan saapuvan osanottajia Rhode Islandin ja Connecticutin valtioiden Raivaajan asia-

miehiä ja kirjeenvaihtajia. Siellä ei ole vielä mainittu päivää milloin siellä kokous pidetään.

Kolmas, on Fitchburg. Tähän piiriin kuuluvat: Gardner, Maynard, Worcester ja Fitchburg sekä ympäristökylien Raivaajan avustajat ja asiamiehet. Tämänkin kokouksen pitoaika ilmoitetaan kunhan Fitchburgin osasto on määrännyt päivän.

Osastoille on kirjeellisesti ilmoitettu kokouksien järjestämisestä ja ympäristöosastoille ilmoitetaan kun on saatu määrättyksi kokouksen pito-päivä.

Uuden Englannin alueen alue-toimikunnan puolesta:

VICTOR ANNALA, sihteeri.

Van Etten - Spencer, N. Y.

Sairaalassa

Mrs. Paul Mattson (Ellen) on Ithacan sairaalassa jossa hänelle tehtiin sisäisen leikkauksen. Ellen on lopettanut työnsä Banfieldin kaupassa, jossa hän on työskennellyt useammat vuodet.

Arthur Hoglund oli Sayerin sairaalassa saamassa hoitoa silmilleen.

Minna Wallilla oli onnettomuus kun kaatui pihamaallaan ja katkaisi kätensä. Hän oli Waverlyn sairaalassa, jos-

sa, jossa nyt käsitellään kipsiin. Hän on nyt tyttärensä luona Waverlyssä hoidettavana sillä Miina ei ole oikein tervehtynyt kovasta loukkaantumisestaan vuosi sitten kun auto löi häntä kotinsa lähellä, jolloin toinen jalka joutui olemaan kipsissä monta kuukautta.

Joutui syytteen

NEW YORK CITY

WILHO HEDMAN, lehtemme New Yorkin kirjeenvaihtaja ja pääasiamies, on lauantaina kello 1:00—4:30 kaikkina arkipäivinä, paitsi lauantaina, ASKL Osaston huoneessa (227 E. 84th St., Room 5), johon puhelin on RE 7-4155.

SUOMEN PRESIDENTIN VIERTAILU

Viime maanantaina pidetyssä vastaanottokomitean kokouksessa hyväksyttiin ohjelma presidentti Tri Urho Kekkosen vastaanottoa varten, joka julkaistiin perjantain, lokakuun 13 päivän numerossamme.

Aluksi Sylvia Aarnio lausua Star Spangled Banner, jota seuraa Maamme ja sen laulua Kalle Ruusunen. Vastaanottokomitean puheenjohtaja Onni Hyvönen lausuu tervehdyssanat suomeksi, Fred Haapaniemi englanniksi. Sopraano soololaulua Sylvia Aarniolta Leila Edwardsin säestyttyä. Fitchburgin tervehdys, pormestari George J. Bourque, laulua Kalle Ruusunen, puhe Esa Arra. Adressin luovutus Ilmi Ruohomäki ja Kalle Strömberg. Presidentti Kekkosen tervehdys. Tanissa Leon Dryerin orkesterin soittoa.

Presidentti Kekkosen seurueineen saapuu New Yorkiin keskiviikkona lokakuun 18 pnä klo 10:45 ja menee seurueineen Waldorf Astoriaan, jossa hänellä on vastaanottoja. Torsainta hän puhuu YK:ssä ja on pormestari Wagnerin kutsuilla Gracie Manssionissa, 88th St. East End Ave. kello 5 ja 6:30 välillä. Lohken matkansa päätyttyä perjantaina lokakuun 20 päivän iltana Amerikan suomalaisten järjestämään vastaanottotilaisuuteen Commodore Hotelissa, 42 St. ja Lexington Ave. Päivällinen tarjolla kello 9 iltalla. Lauantaina on vierailulla presidentillä vapaa päivä ja sunnuntaina aamuna hän matkustaa Detroitiin.

WAGNER-LEFKOWITZ TV VÄITTELY

Tiistaina, lokakuun 10 päivän iltana TV väitteli Robert F. Wagnerin ja Louis Lefkowitzin välillä sai

FARM MYTTÄVÄNÄ

21 eekkeriä maata. Kivitalo. Hinta 1,000 dollari.

JACOB PURO
P. O.
North East, Md.

HARLEMIN SUOMAL. EV. LUTH. SEURAKUNTA

106 East 86th Street, New York City
Rev. Arvi Henry Saarisuu
Pappila: 304 East 93rd St., 4 B. Puh. AT. 9-7733

Keskiv. 18 p. kuoro klo 8:00.
Sunnunt. 22 p. Pyhäkoulu klo 2:30. Jumalanpalvel. klo 4:00, past. Saarisuu. Iltan ohjelma klo 6:30, johtaa Mr. Carl Nurmi.
Sunnunt. 29 p. Uskonpuhdistuksen muistojuhla. Puhuvat Mr. Charles Laurell ja pastori. — A. H. Saarisuu.

Lehtemme erikoiset

jouluilmoitusnumerot

Julkaistaan seuraavassa järjestyksessä

Marrask. 30 pnä	Ohio, Keski-Länsi ja Länsi
Joulukuun 1 pnä	Florida
Joulukuun 4 pnä	Maine, New Hampshire ja Vermont
Joulukuun 6 pnä	Connecticut, Rhode Island ja Port Chesterin alue.
Joulukuun 8 pnä	Norwood, Walpole, Peabody, Salem ja Gloucester
Joulukuun 11 pnä	New York, New Jersey ja Maryland
Joulukuun 13 pnä	Gardner, Worcester, Maynard ja Quincy
Joulukuun 15 pnä	Yleinen joulunumero, jossa julkaistaan yhdistysten ja seurakuntien sekä yksityisten henkilöiden jouluilmoitukset ja -onnittelut
Joulukuun 18 pnä	Fitchburg ja välitien ympäristö

Jotta tätä järjestystä voitaisiin mahdollisimman tarkasti seurata, pyydämme liikemiehiä, asiamiehiä ja lehtemme tilaajia lähettämään ilmoituksensa meille niin pian kuin mahdollista, jotta niitä voidaan latio ja sivuiksi laittaa.

Niiden paikkakuntien ilmoitukset, joita ei mainita edelläolevassa ohjelmassa, julkaistaan kussakin tapauksessa lähimmän mainitun paikan numerossa.

Myöhästyneitä ilmoituksia julkaistaan sen mukaan kuin niitä keritään latio ja tila antaa myöden.

Leikatkaa tämä ilmoitus irti ja säilyttäkää muistinvirikettä varten.

RAIVAAN KONTTORI

Fitchburg, Mass.

Lähetätkää ilmoitukset hyvissä ajoin meille!

tunnettuja Tamman-käntien miehiä ja kannattivat Arthur Levittä pormestarin ehdokkaaksi viimeisissä nimiysevaaleissa.

Vaalilautakunnan "kirves" putosi erittäin raskaasti Tamman jehun Carmine De Sapion piirissä, sillä kaikki vaalivirkailijat siinä piirissä erotettiin. Erotusmääräyksen vaatijana oli entinen palokunnan päällikkö Cavanagh Jr., joka on valittu New York County Democratic Committeeen johtajaksi.

Eroettujen joukossa on Mal Barasch, joka oli Manhattan Assistant Borough Work Commissionerina saaden \$12,500 vuodessa. Kaikki erotetut olivat vanhan Tamman kannattajia ja tilalle nimettiin demokraattien edistysmielisen suunnan kannattajia.

STATEN ISLAND SILTATYÖT

Ensimmäinen 47 tonnin painoinen osa asetettiin paikalleen Staten Island - Narrows siltarakennuksella viime viikolla. Silta tulee maksamaan \$325 miljoonaa ja sen pitäisi valmistua vuonna 1963. Silta yhdistää Staten Island ja Brooklynin ja niin "saarelaisten" 30 vuotinen unelma toteutuu.

Tästä sillasta tulee maailman pisin riippusilta, jota kunniaan on kannattanut San Francisco Golden Gate silta. Silan keskeisän kannatuspat-saitten väli on 4,260 jalkaa pitkä ja on 228 jalkaa korkealla vedenpinnasta laskien.

KOTILAINA HUMMARIT

Long Islandin puolella paljastui suuri "Koti-laina" hummausjuttu, jossa kotien omistajat joutuivat karsimaan. FBI toimesta on paljastettu hummaus ja vangittu 25 henkilöä, jotka ovat osallistuneet näihin petkuksiin. Petkuttajien joukossa on pankkien virkailijoita ja rahojen lainaajia.

Tämä petkuttajakätkö oli välittänyt FHA varoja lainoita ainakin \$20,000,000 arvosta. Petkuttusta suoritettiin siten, että rahallainat tarjoo- ja kävi talojen omistajien luona ja esitti, että nyt olisi tilaisuus saada "kotienkorjaus lainoja", FBI ilmoitti \$4,000 kuitonkorkaukseen, siitä meni välittäjille "kickback"-hyvitysmaksuna \$200:sta \$1,200 saakka ja loput jäivät kodin omistajalle, joko talonsa korjauksiin tai mihin halusi käyttää.

FBI miehet etsivät parhaillaan Roosevelt Savings & Loan Association, Roosevelt, L.I. presidentti Joseph T. Caseyä, joka on hävinnyt. Hänen sanotaan olleen yksi pääsyyllisistä. Lisää vangitsemisia odotetaan.

LEFKOWITZ PERÄTTY

Louis Lefkowitz vetosi "City Board of Ethics" laitoksen syyttävien Wagneria edellämmin \$25,000, keräämistä. "City Board of Ethics" käsittelee asiaa ja sanoo ettei Wagner ei ole tehnyt mitään sopimatonta, eikä ole syyllinen tuon \$25,000 keräykseen. Lefkowitz siis joutui peräyttämään tässäkin jutussa. Otimme ylläolevan vain näytteeksi, että sikäli kuin vaalirahastoihin keräykset ovat kyseessä, niin kumpikin puolue ovat yhtä syyllisiä.

GEROSA LUPAA SÄXÄTÄ

\$75 MILJOONAA

Controller Lawrence E. Gerosa, joka pyrkii pormestari Citizens Party nimen alla, julkasi 3,500 sanaa käsittävän "sapisikan", jolla haluaa osoittaa että hän, jos hänet valitaan, tulee säästämään vähintään \$75 miljoonaa vuodessa, eikä tarvitse vielä vähentää yhtään niistä palveluksista joita kaupunki kansalaisilleen antaa.

UUSI UNIO LIKENNETYÖLÄISILLE

Joseph A. Beirne, joka toimii Communication Workers of America nimellä toimivan liikennetyöläisten unionin presidenttinä, sanoi heidän unionissa kuuluvan jo 280,000 liikennealoilla toimivaa työntekijää ja että he vastustavat Hoffman Union hyväksymistä AFL & CIO liittoon.

SOITTAJIEN LAKKO LOPUSSA

Philharmonic orkesterin soittajien lakko on loppunut, joten orkesteri voi jälleen antaa konsertteja. 106 soittajaa lakkoutui ja kesti kuusi päivää. Soittajille korotettiin palkkaa \$10 viikossa ja allekirjoitettiin kolmen vuoden työsuhteen.

VOITTAJAT

Yankee pesäpalloujoukkue saapui viime tiistaina junalla Cincinnatiin, Ohio, voitettuaan "maailmanmestaruuden" pesäpallouudessa. Yankit olivat iloisia, sillä tämä oli jo 19 kertaa kun he saivat voittajien kruunun päähänsä.

EI KUOLEMAKAA EROITTANUT

Mrs. Tanja Schneider, 55-vuotias, kaatui kuolleena lattialle Queensin hautausmaalla järjestämissään miehensä hautajaisissa. Mies kuoli päivää ennen. Nyt järjestetään kaksoishautajaiset. — W. H.

KARJALAISTEN ILTAMA

A ootako työ kuuluu et Ameriikka Suomalaiste Karjala-Liitto antaa illanvieto markkinoille merkis? Sinn on kaik tervetulleet nii tutut kuu tuntemattomatki. Ohjelma puolestki on pietty hyvää huolt — ja miec vointii jo vähä vihjast niiku etukäite, et Einar Erkkö on lu-vant tulla lausuma ja hulupulest pitää huolt Lekanteri Mikko.

Soitot huolehtii Mrs. Viola Suisto. Sit siel on kaupakäyntiä, onkimist — ja kahvijuontii yleika.

Tulkaa joukko viettämää hauska ilt.

—Knutintytär.

Brooklyn, N. Y.

Lehtemme asioitsija Brooklynissä on Lydia Nylander, 826—43rd St. Puhelin UL. 3—0368, ja uutistenkirjoittaja Helmi K. Moilanen, 705—41 St. Puhelin GE. 8—3873.

Lauantaina täällä vietettyä Kivi-Juhlissa

Laulettiin Kalle Honkala, laulava parturi, suomalaisten oma Como Mr. Honkalan laulajauran on pitkä. Hän on laulanut New Yorkin Laulu-miehissä sen perustamisesta lähtien. Hän lauloi entisen Työväentalon sekakuorossa, avusti lukemattomissa laulunäytelmissä ja on siis rikastunut monen monia tilaisuuksia raikkaila laulestyylillä. Yhtä pitkä kuin Honkalan laulu-ura, on myös hänen parturiuransa, hänen ammat-tinsa. Oma parturisappa on ollut siinä Madison avenuen ja 125 kadun kulmassa, New Yorkissa, seitsemän-toista vuotta. Sitä ennen on hän am-mattilaisena työskennellyt muualla New Yorkissa, ja jos kaikki Kallen leikkamat karvat voitaisiin liittää peräkkäin, tulisi siitä köyryä niin pitkä nauha että se varmaan yltyisi täältä Friscoon, ja mahdollisesti vielä takaisin. Huolimatta siitä että val-koinen asutus ja suomalaisten lii-keet ovat kaikkonneet pois Harlemin mailta, on Kalle urhoollisesti pär-jännyt siellä. Leikkalee nyt varmaan tummat sekä vaaleat hiukset, ja tar-i noi asiakkaiden kanssa leppoisasti. Kalle ja Mrs. omistavat oman pie-noksen kodin White Stone'ssa, jon-ne maanalaisten juna vetä heidät sinne kahdeksakymmenessä minu-tissa. Koti on kaunis ja kauniimpi on pihamaa, jota rakkaudella hoitaa Mrs. Honkala. Toivomme että saam-me vielä kuulla Kallen kauniita lauluja monen monta kertaa. Kiitos.

Kivi-Juhlissa oli runsaasti arvo-kasta ohjelmaa, josta yleisö nautti suuresti. Tämä Kivi-Juhla on niin-kuin alkulaukaus niille juhlille, joita nyt syksyn ja talven aikana tullaan kuulemaan ja näkemään. Suu-rin niistä taas, kuten ennenkin, tääl-lä on näyttämökerhon viisivuotis-juhla marraskuun 19 pnä. Siinä juh-lassa tarjotaan meille sellaista, jolle saamme nauraa. Muistakkaamme vi-me vuoden juhla. — Näyttämökerho on puhtaasti puolueeton joukko. Hu-vittaa ja naurattaa yleisöä. Ei vai-vaa ketään, ei puhuta politiikkaa. Riennämme suurena joukkona taas kuulemaan ja näkemään mitä heillä on tarjottavaa meille.

Vaijat kolme viikkoa on enää kaupungin vaaleihin. Ehdokaslista on pitkä, kuten pitääkin olla näin suurella kaupungissa. Kaikki lupaavat parempaa kuin toiset. Siinä ehdokaslistan yläpäässä on kau-pungin suurin virka, majurin virka. Ehdokkaita siihen lienee tarpeeksi. On jo kuukausia pidetty vaalipu-heita. On parjattu, on kaiveltu vi-kyisen majurin aikana tapahtuneet epäkohdat, ja niitpä on löytynyt harvinaisen paljon. Asioissa on men-tyä niinkin pitkälle kuin majurin ruokamenoihin. Mansoniassa on kulutettu aivan liian paljon. Tästä tulee mieleen erään suomalaisen suuryr-tyksen aika silloin kun vielä liikkeen palveluksessa oli hevonen. Automa-biliin siihen aikaan oli vielä harvi-naisen vehje. Ja kuten nyt voimme olettaa, kuului liikkeen palveluk-sessa oleville myös ruoka, niin

myös hevoselle heinät. Tuli sitten vuosikokouksen aika ja samalla kuultiin tiliraportti. Liikkeenhoitaja, joka myös huolehti kirjanpidosta, luki raporttinsa ja siinä ilmeni että palveluksessa oleva hevonen oli syö-nyt suunnattoman tonnimäärän hei-niä vuoden mittaan. Kokouksessa sattui olemaan farmari, jolla oli kaksi hevosta, pyysi puheenvuoron ja kysyi, miten voi olla mahdollista, että yksi hevonen kuluttaa niin suunnattoman määrän heiniä? Vas-taukseksi kirjanpitiä sanoi seuraav-at sanat: Te suomalaiset suolama-hat ette ymmärrä amerikkalaisen kirjanpidon päälle piun, paun. Siihen loppu kokous ja hevosen heinän syönnistä ei sen jälkeen puhuttu mitään. Poliittikka on sellaista. Jos täälläkin Mansonissa on syöty liikaa, ei tavallinen äänestäjä siitä ymmärrä piun paun. Tulos nähdään sitten vaalien jälkeen. — H. K. M.

Bogota, N. J.

Sai ikäviä uutisia

Mrs. Selma West, Teaneckissa, sai ikäviä uutisia Ludingtonista, Mich, et-tä siellä oli kuollut serkkunsa, laulava kapteeni John Asmunnan puoliso, Julia Lohdutusena Selmalle oli se, että hän ja puolisonsa Emil, ehtivät nähdä yllä-mainitun tänä kesänä ollen kesiloma-matkallaan. Otamme osaa omaisten suu-run.

Jos Brewster-komppania

tekee niinkuin on uhanut, että muut-ta pois paikkakunnalta, kadottaa Bo-gota suuren vero-osan. Verontarkasta-ta. Oma parturisappa on ollut siinä Madison avenuen ja 125 kadun kulmassa, New Yorkissa, seitsemän-toista vuotta. Sitä ennen on hän am-mattilaisena työskennellyt muualla New Yorkissa, ja jos kaikki Kallen leikkamat karvat voitaisiin liittää peräkkäin, tulisi siitä köyryä niin pitkä nauha että se varmaan yltyisi täältä Friscoon, ja mahdollisesti vielä takaisin. Huolimatta siitä että val-koinen asutus ja suomalaisten lii-keet ovat kaikkonneet pois Harlemin mailta, on Kalle urhoollisesti pär-jännyt siellä. Leikkalee nyt varmaan tummat sekä vaaleat hiukset, ja tar-i noi asiakkaiden kanssa leppoisasti. Kalle ja Mrs. omistavat oman pie-noksen kodin White Stone'ssa, jon-ne maanalaisten juna vetä heidät sinne kahdeksakymmenessä minu-tissa. Koti on kaunis ja kauniimpi on pihamaa, jota rakkaudella hoitaa Mrs. Honkala. Toivomme että saam-me vielä kuulla Kallen kauniita lauluja monen monta kertaa. Kiitos.

Kivi-Juhlissa oli runsaasti arvo-kasta ohjelmaa, josta yleisö nautti suuresti. Tämä Kivi-Juhla on niin-kuin alkulaukaus niille juhlille, joita nyt syksyn ja talven aikana tullaan kuulemaan ja näkemään. Suu-rin niistä taas, kuten ennenkin, tääl-lä on näyttämökerhon viisivuotis-juhla marraskuun 19 pnä. Siinä juh-lassa tarjotaan meille sellaista, jolle saamme nauraa. Muistakkaamme vi-me vuoden juhla. — Näyttämökerho on puhtaasti puolueeton joukko. Hu-vittaa ja naurattaa yleisöä. Ei vai-vaa ketään, ei puhuta politiikkaa. Riennämme suurena joukkona taas kuulemaan ja näkemään mitä heillä on tarjottavaa meille.

Vaijat kolme viikkoa on enää kaupungin vaaleihin. Ehdokaslista on pitkä, kuten pitääkin olla näin suurella kaupungissa. Kaikki lupaavat parempaa kuin toiset. Siinä ehdokaslistan yläpäässä on kau-pungin suurin virka, majurin virka. Ehdokkaita siihen lienee tarpeeksi. On jo kuukausia pidetty vaalipu-heita. On parjattu, on kaiveltu vi-kyisen majurin aikana tapahtuneet epäkohdat, ja niitpä on löytynyt harvinaisen paljon. Asioissa on men-tyä niinkin pitkälle kuin majurin ruokamenoihin. Mansoniassa on kulutettu aivan liian paljon. Tästä tulee mieleen erään suomalaisen suuryr-tyksen aika silloin kun vielä liikkeen palveluksessa oli hevonen. Automa-biliin siihen aikaan oli vielä harvi-naisen vehje. Ja kuten nyt voimme olettaa, kuului liikkeen palveluk-sessa oleville myös ruoka, niin

myös hevoselle heinät. Tuli sitten vuosikokouksen aika ja samalla kuultiin tiliraportti. Liikkeenhoitaja, joka myös huolehti kirjanpidosta, luki raporttinsa ja siinä ilmeni että palveluksessa oleva hevonen oli syö-nyt suunnattoman tonnimäärän hei-niä vuoden mittaan. Kokouksessa sattui olemaan farmari, jolla oli kaksi hevosta, pyysi puheenvuoron ja kysyi, miten voi olla mahdollista, että yksi hevonen kuluttaa niin suunnattoman määrän heiniä? Vas-taukseksi kirjanpitiä sanoi seuraav-at sanat: Te suomalaiset suolama-hat ette ymmärrä amerikkalaisen kirjanpidon päälle piun, paun. Siihen loppu kokous ja hevosen heinän syönnistä ei sen jälkeen puhuttu mitään. Poliittikka on sellaista. Jos täälläkin Mansonissa on syöty liikaa, ei tavallinen äänestäjä siitä ymmärrä piun paun. Tulos nähdään sitten vaalien jälkeen. — H. K. M.

Kaksi faktiiria makaili piikki-matolla ja nautti elämästä. — Huomenna aion mennä ham-maslääkärin, huomautti toinen. — Hyvä Allah, huudahti toinen, kuinka sinä voit olla niin nautinnon-haluinen!

TUHANNET KIITOKSET

sukulaiset, ystävät ja tuttavat kun niin suurella joukolla tulitte meitä tervehdymään kultahääpäivänämme tyttäremme ja vävymme Amy ja Andrew Van Hazingan kotiin, Westminsterissä. Kiitos lahjoista, korteista ynnä kaikesta huomiosta mitä saimme osaksemme. Kiitos perheellemme, jotka niin suuren työn tekivät.

PEKKA ja HILMA WARTIAINEN

63 La France Ave.,
Hyannis, Mass.

Kiitos

Pyydän lausua kiitokseni kaikille suku-laisilleni ja tuttavilleni, kun muistitte minua sairaalassa ollessani. Kiitos kukista, korteista, kirjeistä ja vieraskäynnistä luonani.

Teitä kaikkia kiittäen,

EDLA WALENIUS

Quincy, Mass.

Worcester, Mass.

Naisten kerhon kahviolet järjestää Sirkka Liukkonen kotiinsa 154 Eastern Ave., ensi lauantaina tk. 21 päivänä. Kahvi on valmista kello 3:sta alkaen. Tervetuloa.

Mrs. Klaus Sarja.

Mrs. Sandra (Haavisto) Sarja, 69-vuotias, Klaus Sarjan vaimo, kuoli kotonaan. Hän oli ravintolatyöläinen Belmont St. ravintolassa. Hän oli syntynyt Suomessa, Vaasan läänissä. Asunut Worcesterissa 50 vuotta. Hän jätti jälkeensä puolisonsa, neljä poikaa Onni W., Arne C. Arthur ja Andrew Sarja, kaksi tyttärsä Mrs. Hil-dur Greenfield, Floridassa, Mrs. Bertha Carlson, Buhl, Minnesotassa ja 17 lasten lasta. Hautaus toimitettiin Nordgren Memorial Chapelista New Swedish Cemeteryyn.

Kauppi ja Ahlfors

molemmat suomalaissyntyisiä, vihittiin puolisiksi toisilleen vähän aikaa sitten Central Congregational kir-kossa. Tapausta juhliittiin Svea Gille ravintolassa Shrewsburyssa. Morsian Miss Elaine Ahlfors on Mr. ja Mrs. Wainö H. Ahlforsin tytär Holdenista ja sulhanen David Kauppi on Mr. ja Mrs. Lauri Kauppiin poika, 136 Easten Ave., Worcesterista.

Miss Janice Salo ja John H. Whittier kumartuivat vihkipallille First Congregational kirkossa Millburyssa. Häätarjoilu nautittiin Italo-American Business Men's Clubilla. Morsian Janice Salo on Mr. ja Mrs. V. Victor Salon tytär Elmwood Terrace, Mill-bury ja sulhanen John H. Whittier on Mr. ja Mrs. Harold F. Whittierin poika Town Farm Road, Sutton. Häätarjoilu palatuaan nuorikot asettuivat asumaan Douglas Road, Sutton.

Hasty ja Wiinikka

Miss Barbara L. Wiinikka ja James R. Hasty vihittiin puolisiksi toisilleen Faith Lutheran kirkossa. Häätarjoilu oli kirkon alasalissa. Morsian Barbara, on Mr. ja Mrs. John M. Wiinikan tytär, 51 Olga Ave., ja sulhasen vanhemmat ovat Mr. ja Mrs. Edward H. Hasty, 31 Brandon Road. — Niku.

Eräs rouva, joka asuu 0. Eastham kadulla on pyytännyt valtuuston muuttamaan hänen asuntonumeroaan väittäen että ihmiset nauraa ja tekevät pilkkua kun hän sanoo että talon numero on nolla. Kaupunki jakaa numerot mutta joskus tapahtuu että numero kahden vieressä voi olla tilaa rakentaa talon niin ei ole muuta numeroa mikä siihen sopii

Louis A. Bodnar & Son

HAUTAUSTOIMISTO

Perustettu 1927
AMBULANSSIPALVELU
päivisin ja öisin
3929 Lorain Ave., Cleveland, Ohio
puhelin ME1096 1-3076

HENRY A. LEIMKUEHLER

Funeral Home

6722 FRANKLIN BLVD. Puhelin: HENRY J. GOOD
CLEVELAND, OHIO Woodbine 1-0071 EARL R. BAMPTON

Newport and Milford, N. H.

Newton - Bartlett

HAUTAUSTOIMISTO

Tel. Res. 113-R Office 113-W
42 Main St. Newport, N.H.

MARTIN'S HARDWARE

KIVIHILJA—KOKSIA—JÄÄTÄ

Puhelin 374
3 MAIN ST. — NEWPORT, N.H.

Corbett Oil Co., Inc.

Konttori ja liike Belknap Ave.
P. O. Box 329, Newport, N. H.
Winkler Lämmityslaitteita — Mobil-heat öljyä — Mobilflame Pullokaasua

Stockwell Greenhouses

Kukkalaiteita ja tuoreita kukkia
Säikeellä kukkalähetyksiä kaikkialle
140 North Main St. — Newport, N. H.

SILSBY & JOHNSON, INC.

Rautatavaraa — Plummausta — Lämmityslaitteita
Delta voimatyökaluja — Keittiötavaraa
Tel. 300 Newport, N. H.

Chester and Springfield, Vt.

MONIER'S

Keittiöineitä — Vedenlämmittäjiä
Jääkaappeja — Pyykkikoneita
PULLOKAASUA
CHESTER, VERMONT

CHESTER GARAGE

Chester, Vt., Puh. TR 5-5834
Pyörinen suoritusta ja
balanseerausta
24 tunnin kolaripalvelu

E. J. DAVIS

HARDWARE CO.

— HARDWARE —
Pub. TR 5-3342 Chester Depot, Vt.

Paul W. Adams

FUNERAL SERVICE

CHESTER, VERMONT

MONTANY & MONTANY

Puhelin
TRENTON 5-6559
CHESTER, VT.
Parasta
laadussa

Massachusettsin sää: Paikoitellen pilvistä ja kylmiä tänään. Selkeää ja kylmiä illalla ja yöllä. Odotettavissa huomenna: Aurinkoista ja lämmintä.

FITCHBURG JA YMPÄRISTÖ

— Roskia kerätään tiistaina kuudennessa wardista; torstaina ensimmäisessä wardista.

— Alilutnantti Lauri H. Suomala suoritti yhdeksän viikkoa kestävänsä karsinnat Fort Benningissä, Georgiassa. Hän on Mr. ja Mrs. Waino Kosken poika, Sheldon Road. Mr. Suomala vaimonsa Jean kanssa läksivät Fort Reylllyn, Kansasiin, jossa luutnantti Suomalan työskentely armeijassa tulee tällä kertaa olemaan.

FARMAREILLA KOKOUS
Ashburnhamin Farmariclubin kokous pidettiin ensi torstaina, lokak. 19 päivänä Mr. ja Mrs. Auvisen kotona. Edellisen kokouksen illalla ja Mrs. Wilmann emännällä sanomine oikein suuret kiitokset hyvästä tarjoulusta.
— J. W.

KALEVAISTEN UUTISIA
Kalevan Naisten kokous on Kaleva-Kodissa ensi keskiviikkona, lokak. 23. Esmäntä toimivat Mrs. John Aunio ja Mrs. Martta Toropainen. Ensimmäisen illan ohjelmassa on leivonnainen Kaleva-Kodissa alkuaan kello yksi. Siellä tulee myytäväksi kaikenlaisia leivoksia sekä pujoja omakekoita kahvipöytä, joita emännät leipoivat paikalla koko päivän.
— A.

RAIVAAN LEVITYS FITCHBURGISSA

Tässä päivänä muutamana kirjoittane Raivaajan levityksestä ja mainitsemme, että täällä kipeäkin aikana käy asiamiehille keräämässä uusia tilauksia asunnoissa ja kaikissa paikoissa missä ihmisiä liikustele. Uusien tilauksien ottajia on vakituisesti ympärillä ympäri vuoden. Uusia tilauksia ja uudistuksia otetaan edelleenkin Raivaajan konttorissa ja täällä lisäksi United Co-op. lahjavaraosastolla.

PIKKUMAISUUTTA

Pörmestarin ehdokas Hedley Bray ilmoitti poliisille, että hänen vaalimainoksiaan on revitty pois hänen autostaan ja ilmoituspaikoilla.
Mr. Bray sanoi pysyvänsä autonsa Snowgarden varrelle, kun hän meni vaimonsa kanssa kirkkoon. Sieltä palattuaan hänen autostaan oli vaalilasioita mainostava "sticker" revitty pois. Samoin Franklinkadulla olevat kaksi mainostustulua oli rikottu. Vahingon Bray sanoi olevan 70 dollaria.

UUTISILMOITUKSIA

BOSK HAUTAUSTOIMISTO
85 Blossom Street — Puhelin DI 2-3635, Aina palveluksessa.

HALUTAAN suomalainen nainen tekemään taloustyötä perjantaisin. Princetonin kadun alueella. Soittakaa DI 3-4753 klo 7 jälkeen ill. (engl.).

ROMUMYYNTI

HADASSAH - SISTERHOOD
toimeenpääsee romumyynnin 125 Main katu, Fitchburg (lähellä Universal teatteria).
Lokakuun 16, 17, 18 ja 19 päivinä kello 9.30 aamulla—4.30 iltapäivällä. Uusia ja vanhoja tavaroita myytävänä.

Käydessänne ostoksilla
UNITED CO-OPERATIVE SOCIETY
voitte samalla kertaan tilata tai uudistaa Raivaajan tilauksenne lahjavaraosastolla, Innon yläkerrassa.

Smith Funeral Home
PHILIP A. BJURLING,
hautajaisten johtaja
69 Vernon St., Gardner, Mass.
Tel. 77-W.

Lääkemääräyksiä
EINO'S
PRESCRIPTION
Phone 1760
57 Parker St., Gardner, Mass.

Stanley's Jeweler
Granville E. Stanley
— Lahjoja jotka säilyvät —
33 PARKER STREET
GARDNER, MASS.

Sisar ja veli syytteessä murhasta

Francis T. Baker, Townsend ja hänen sisarensa Barbara A. Baker on asetettu syytteeseen esi luokan murhasta Phoenix, Arizona. Asia juontuu elok. 11 p. jolloin fitchburgilainen J. Brown murhattiin Phoenixin liikennevalojen kohdalla.

Alkuaan Francisista syytettiin murhan avustamisesta, mutta tutkimuksen tuloksena ilmoitetaan, että heillä molemmilla oli yhteinen sopimus Brownin murhaamisesta, kun hän oli uhanut ilmoittaa Francisin viranomaisille.

Brownia ammuttiin päähän kolme kertaa Phoenixin alakaupungilla ja hänen ruumiinsa kuletettiin neljänkymmenen mailin päähän erämaahan. Aikomus lienee ollut polttaa ruumis autossa, mutta se suunnitelma jätettiin epäonnistui.

Poliisiviranomaiset sanovat heillä olevan todistajia, jotka ovat sanoneet, että Barbara oli huomauttanut ettei hänen veljellään ole rohkeutta murhaa suorittaa, joten hänen nähtävästikin on se työ suoritettava.
Bakersit, Brown ja Virginia Blethen läksivät Fitchburgissa elok. 5 päivänä, kun heitä esitettiin erinäisten syytösten perusteella. Chicagossa he tapasivat Billie Joe Kittingerin ja Eleanor A. Schoebergin. Murhan jälkeen he menivät kaikki Los Angelesiin.

Kittinger odottaa kuulustelua osallisuudesta murhaan, mutta Miss Choiber ja Bethlen vapautettiin. Viimeksi mainittua käytetään syyttäjien puolesta todistajana.

Nainen pidätetty humalassa ajosta

Mrs. Rosemarie Consalves pidätettiin poliisin taholta, kun hänen ajamansa auto oli iskenyt sähköpylväseen Cottagekadulla. Häntä syytettiin autolla ajosta väkijoumien liikuttamisesta, josta syytettyä pidettiin poliisin merkin saatua, vaarallista ajosta ja ajamalla pysähdysmerkin ohii pysäyttämättä autoa.

Naista alkoi poliisi seurata kun hän ajoi liian lujaa. Muutama minuutti sen jälkeen naisen mies soitti poliisille, että hänen vaimonsa yritti ajaa hänen päälle. Noin kahden aikana aamulla Mrs. Consalves oli soittanut poliisilaitokselle ja sanonut, että hän ajoi autonsa pylväseen Cottagekadulla. Paikalle lähetettiin poliisi, joka pidätyksen toimitti.

SUNNUNTAI RIKKOJA VÄHÄN JUHLAN AIKANA

Fitchburgin järjestyksen valvojilla ei ollut paljon tehtävää Columbus-päivän aikana tapahtuneista lainrikkouksista, ilmoittaa virkatekijä poliisipäällikkö, kapteeni Lawrence H. Frye. Rikkomukset olivat pientä laatua ja ne käsiteltiin "ystävällisesti".

Liikemiesten taholta ainakin Bostonissa pidettiin alkamaisista elämästä siitä, kun liikepaikat olivat kiinni. Bostonin liikemiesten kerrottiin menettäneen kymmenen miljoonan dollarin kaupanton juhlapäivän kiellon takia. Fitchburgissa annettiin lupa toimia juhlapäivänä 83 liikelaitokselle, joista suurin osa oli teollisuuslaitoksia. Troikkilienten miehille ei voitu liikennelupaa myöntää, joten heidän keskuudessaan oli noin kaksitoista tapausta jotka viranomaisten kanssa oli sovitettava.

Korkala—Crowley

Miss Ida Korkala, Mr. ja Mrs. Edward H. Korkalan tytär, 188 Marshall street, ja Ronald C. Crowley, Mr. ja Mrs. Michael F. Crowleyn poika, vietiin avioliittoon St. Bernard kirkossa past. Joseph H. Ashin toimesta.

Morsius tyttöä olivat Miss Patricia A. Cormier, Lila E. Korkala, Joyce A. Korkala ja Joan B. Korkala. Sulhaspoikana oli Michael F. Crowley.

Vihkimistä juhlittiin Eagles haalissa ja sen jälkeen vastaviihityt matkustivat Philadelphiasta, jonka jälkeen he asettuivat asumaan 115 Swan Ave.
Morsian on suorittanut tutkinnon St. Bernard korkeakoulussa ja työskentelee Simonds Saw and Steel Co. Sulhanen on suorittanut tutkinnon myöskin St. Bernard korkeakoulussa ja työskentelee Foster-Grant Co., Inc. Leominsterissä.

NUORI NAINEN PIDÄTETTY TULIPALON SYTYTTÄMISESTÄ

Rosemarie Flynn, 17-vuotias, pidätettiin epäiltynä kolmen tulipalon syyttämistä Hillcrest Nursing Homessa. Asiaa ovat tutkineet poliisi Charles L. Pappas, Daniel Shimkus ja palokunnan päällikkö Norman H. Flehtner. Poliisit sanovat tytön tunteensa syyttäneen kolme tulipaloa. Yksi oli viime tiistaina ja kaksi lauantaina. Tuli ei tuottanut sanottavampaa tuhoa. Tyttö työskentelee edellämainitussa paikassa.

OTTO HÄKKINEN VAKUUTUSASIAMIES
11 Parker St., Gardner, Mass.
632-6222
Ashburnham Talbot 7-5290

ARCHAMBEAULT PAINT & PAPER CO.

SISÄ- JA ULKOMAALAUSTA
Myynti MAALAJA, VERNISSA
sekä kaikenlaisia TAPETTEJA
176 NICHOLS ST., GARDNER, MASS.
Phone 864

Osuuskauppa täällä kuluttajain Mekka

Osuuskauppa täällä Fitchburgissa näkyy tulevan yhä enemmän ja enemmän kuluttajain Mekaksi. Käviän kauppaamme tutustumassa osuustoiminnasta kiinnostuneita miehiä ja naisia jo Kustaa Grandahl ollessa sen liikkeenhoitaja, mutta myöhemmin aikoina vierailut kauppaamme ovat tasanaisissa tahdissa lisääntyneet. Arvo Mandeliniin hallituskauden aikana kävi usein retkikutia New Yorkista ja yksityisiä henkilöitä ja pieniä porukoita ko-op'issamme, mutta vasta viime vuosien aikana vierailut ovat tihtyneet.

Viime lauantaina kauppaamme vieraina oli 25 henkilöä käsitävä retkikunta New Yorkista ja huomenna kauppa saa 65 henkilöä käsitävän porukan Suomesta.

Liikkeenhoitaja Waino Aalto ja valistustyön johtaja Ronald Erickson ottivat lauantaina vierastaan vastaan Co-op Centerissä. Ensiksi vieraille puhui Mr. Erickson, puhetta seurasi kahvitarjoilu ja kyselyperiodi, jonka aikana niin Waino kuin Ronaldkin selostivat kauppaamme historiaa ja nykyistä toimintaa. Kun vieraat kuulivat, että kauppaamme jäsenmäärä on noin 40,000 asukkaan kaupungissa on noin 10,000, niin monet vieraista hukusivat pitkään, ikään kuin tahtoen sanoa: jospa suhde meillä New Yorkissa olisi sama.

Tässä newyorkilaisessa porukassa oli miehiä ja naisia monesta eri kansallisuudesta — juutalaisia, venäläisiä, neekereitä, saksalaisia jne.

Täällä retkikunta matkusti Bostoniin. New Yorkiin se palasi sunnuntaina. — k-k —

KUUSI NUORTA LOUKKAANTUNUT

Kuusi teini-ikäistä loukkaantui, joista kaksi vakavammin, Townsendkadulla tapahtuneissa liikennetapaturmassa. Loukkaantuneet ovat: Cathy A. Mallard, Richard Beaudoin, Joyce L. Whitney, Sandra Wiitala ja Mary Mallard. Loukkaantuneet ovat 13 ja 18-vuotiaita.

Tytöt sanoivat suostuneensa auttaan kyytiin ja hetken perästä ajuri Beaudoin oli kiihdyttänyt vauhtia, kun toista autoa ajava teini-ikäinen alkoi heittä seurata.

Beaudoin auto oli menettänyt kontrollin ja iski pysäköityyn autoon ja pyöri kolme kertaa ympäri.

Miss Wiitalan vammat eivät liene vakavia.

ARVELUTAVAA PISTOOLIN KÄSITTELYÄ

Robert L. Hosley tuomittiin kuudeksi kuukaudeksi ojennuslaitokseen, mutta asetettiin yhden vuoden koeajalle, kun hänen huomattiin osallistuneen vaaralliseen ammuntaan. Hän oli ampunut viisi laukausta lasten kehdon takosaan, jossa hänen kolmijä viisivuotias lapsensa nukkui.

Tuomari Everett H. Dudley vankilatuomion ohella määräsi Hosleyn aseenkantoluvan peruutettavaksi ja myös ase otettiin pois häneltä.

SÄILÄN HAUTAUS

Ashbyssä asuneen S. Karl Säilän hautausuutimukset suoritettiin Sawyerin hautauskodin välityksellä, past. Wm. Sumner toimitti viimeisen palveluksen ja Mrs. Herbert E. Lynch soitti uruilla. Edesmennyt vietiin Rural Crematoryyn, Worcesteriin sen jälkeen ja kätettiin Glenwood hautausmaahan Ashbyyn.

Mukavien tapa on julkaista onnitte-
teluilmotus RAIVAAJASSA

SYDÄMELLINEN KIITOS

lapsilleni, sukulaisilleni ja kaikille ystäville, jotka muistivat minua sairaalassa ollessani kullilla, kortteilla ja vieraskäynnillä.

Olin yllättänyt siitä, että minulla todellakin on niin paljon ystäviä. Vielä kerran kiitos teille kaikille yhteisesti.

JOHAN WIRKKALA

75 Washington St.
Gardner, Mass.

ROBILLARD'S PHARMACY

Emilien R. Robillard
104 PARKER ST., GARDNER, MASS. — Puh. 632-5700
Gardnerin johtava APTEEKKI
Lääkemääräykset täytetään. — Pätevää hoitajien sovittamista.
Jäätelö-erikokoja kaikkii tilaisuuksin.

WIRTHMORE STORES

KIVIHILTA — WIRTHMORE REHUVILJAA — ÖLJYÄ
RAKENNUSARVIKKEITA
435 Main Street Puh. 880 Gardner, Mass.

CHAIRTOWN LUMBER CO.

PUUTAVARA, IKKUNOITA, OVIA, RAUTATAVARA
SEMENTTIA — KATTOAINEITA
W. Lunka mielihyvin palvelee teitä
OFF BARTHEL AVE. GARDNER, MASS.

Filmejä esitetään kaupungin kirjastossa

Kaupungin kirjastossa tullaan ensi keskiviikosta alkaen esittämään filmejä kansalaisten huviksi ja ajanvietteksi. Niitä esitetään Youth Library auditoriumissa puolenpäivän seutuvilla. Tilaisuus on kaikin puolin epävirallinen, joten kukin voi tulla sisälle ja lähteä pois oman harkinnan mukaan.

Musiikkia levyjen muodossa esitetään ennen ja jälkeen filmitäytysten. Ensimmäisessä ohjelmassa ensi keskiviikkona esitetään filmi "Camera Hunt: Game of Alaski" ja sen esittämisen kestää viisitoista minuuttia. Toiseksi esitetään neljetoista minuuttia kestävä filmi "Wildlife Rendezvous", joka kertoo lintu ja metsäeläinkunnasta Nova Scotiasta.

Sitä seuraavana keskiviikkona, lokakuun 25 päivänä esitetään "Hawaii-Island State" ja "Where Were You". Marraskuun 22 p. erikoisuutena on filmi "Living Stone", jossa kuvataan pohjoisessa elävien eskimojen elämää. Näitä filmejä lainataan eri yhdistyksille esitettäväksi sen jälkeen kuin ne ovat kirjastossa esitettynä.

MRS. PALON HAUTAUS

Mrs. John Palolle toimitettiin viimeinen palvelus Sawyerin hautauskodin kautta, past. Wm. Sumner toimitti hautausseremonian ja Mrs. Doris Shields soitti uruilla. Kätettiin Forest Hillille.

Kantajina toimivat, John S. Palo, Alan Rintala, Reino Luomala, Alfred Koski Arthur Nurmi ja Edward Palo.

SEURAKUNTAUUTISIA

Elm St. Lähetysseurakunta
Ystäväysliitto kokoontuu tänä iltana kello 7:45 kirkon alasilain. Mrs. Hilda Fors näyttää Euroopasta tänä kesänä otettua kuvia ja puhuu näkemysistään.

Tiistaina on hartaushetki ompeluseuran toimesta kello 7:30 illalla. Hartaushetken johtaa Mr. ja Mrs. Hjalmar Ehnmström, Mr. ja Mrs. Everet Fay ja Mr. ja Mrs. Toivo Mäki kättävät kahvipöydän.

Keskiviikkona on miestenkerhon tilaisuus kello 7:30. Siinä tilaisuudessa pastori John W. Morrow puhuu Samoasta. Lopussa on kahvitarjoilu. Tervetuloa kaikkiin edellämainittuihin tilaisuuksiin.

Ystäväallinen kutsu kaikille. — S.

P. Paaviln seurakunta

Sunnuntai-iltona otettujen kokous pidetään Mr. ja Mrs. Mixonin kodissa tiistaina klo 7:30 ill.

Lasten kuoron harjoitus on kirkon alasilain keskiviikkona klo 6:30 ill.

Gardner, Mass.

Kiitos Waino Kauppiiselle ja Alexander Lipsalalle kahviaisten kustantamisesta työväenyhdistyksen hyväksi viime lauantai-iltana.

Ensi lauantai-illan kahviaisten kustantajat ovat Anna ja Adam Kauppiinen. Mennään taas silloin kahville.

Richard W. Hawryl ja George Stone
olivat ajellulla Clark St. kun Hawryl, joka ajoi autoa, menetti kontrollin ja auto syöksyi tiensivussa olevan penkereen yli ja iski kiviin. Pojat lensivät tuulilasista vastaan ja saivat vakavia kasvovamvoja. Heidät kuletettiin Henry Heywood sairaalaan. Richard Hawryl, joka ajoi autoa, sanoi poliisikuulustelussa tapahtuman syyksi sen, että vauhti oli liian nopea. Vauhdin nopeus esti hänet tekemästä käännöstä ja siitä oli seurauksena vakava loukkaantuminen ja auton kokonaan käyttökelvottomaksi rikkoutuminen.

Robert Whiten omistama hevonen pääsi valloilleen

ja läksi laukkailemaan. Hevonen oli hoidettavana Gardnerin kilpa-ajoradan tallissa, jossa sitä aiottiin valjastaa ja joku aikoi lähteä ratsastamaan poliisit saivat hevosen kiinni Woodland Avenuelta. Hevosen iloittelessa ei ketään loukkaantunut, mutta ratsastussatula hukkui.

Sairaalaassa
Eugene Eskeli on viety Henry Heywood sairaalaan saamaan hoitoa sairautelleen.

Johan Wirkkala,

75 Washington St., on kotiutunut sairaalamakaltaan ja voi hyvin. Kun puhutelimme Johnia, niin hän sanoi, että hänen käsityksensä lääkäreistä ja sairaalasta muuttui. Tähän saakka on käsitykseni ollut, että kun lääkärin ja sairaalan hoitoihin joutuu, niin elämä on loppu, nyt uskon, että se niiden avulla jatkuu.

Talvikin jo näytteli tapojaan

Satoi lunta ja niin paljon, että nurmikot olivat valkoisina. Lämpömittari oli siinä 32 astetta. — V. A.

Norwood, Mass.

Rakennusurakoitsija John Bamber
kuoli äkkiä kotonaan 389 Walpole katu t.k. 7:n päivän aamuna. Hän oli nukkuneensa valittanut jonkun kerran ja kun vaimonsa meni apuun, niin oli henki pian paennut. Kuoleman oli aiheuttanut vertailupää sydämessä. Mr. Bamber oli syntynyt Ahvenanmaalla ja tullut vanhempiensa mukana tähän maahan 11-vuotiaana, ollen kuollessaan 66 v. ikäinen. Hän toimi rakennusurakoitsijana, viimeksi rakentaen mm. Congregational kirkon. Hoiti pitkät ajat kauppalan erilaisissa ensimmäisenä esittämään mielipiteensä. Läheisimpinä omaisina jäi vaimo, kolme poikaa ja kaksi tyttöä. Kaksi poijasta, William ja Peter ovat toimineet isänsä kanssa urakoitsijana ja vanhin poika Edward on Cantonin kauppalan insinööri.

Mr. Bamber oli henkilö, jota tässä maassa sanotaan "easy going", sopulsa. Kalastusreissu, jota tämän kirjjoittajan kanssa joka viikko sitten suunniteltiin merelle, jäi nyt häneltä tekemättä. Hautauspalvelus suoritettiin ruotsalaisesta luterilaiskirkosta.

Päästetty viime torstai-iltana Aino ja Ville Ahon luona.

Hän kertoi pikku muutavansa työpaikkaa, sanoen menevänsä Hope-nimiselle paikkakunnalle, joka on Cranstonin lähellä Rhode Islandissa, jonka omistaa Mr. Knight-niminen mies. Lehmä on noin 175 ja ovat ne erikoisia rotueläimiä, joita myydään ympäri Yhdysvaltoja ja osittain muuallekin. Lee on Rebecca ja Leo Salosen poika.

ka, Ida ja Emil Salonen ovat isovanhemmat. Hän on vähän yli vuoden työskennellyt karja- ja kanafarmilla Wellesleyssä, Mass. Sitä ennen toimi Lee monet vuodet isänsä tädin ja tädin ja hänen miehensä Hanna ja John Sulkon farmilla Sunapeessa, N. H. Lee suoritti aikoinaan kolmi-vuotisen kurssin Norfolk kaunin maanviljelyskoulussa, Walpolessa. Kun kysäsimme, että miksi hän muuttaa työpaikkaa, niin vastasi Lee, että uudessa paikassa on parempi palkka ja suuressa hommissa saa enemmän kokemusta ja sitä on yrittettävä saada nyt nuorena ollessa. Oikein ajateltu, sanoimme Lee nuorukaiselle ja toivotimme onnea uudessa työpaikassa.

Walpolen kauppalassa

on suurin kunnallisverojen maksaja Bird and Son tehtaasta. Heidän kuluvan vuoden verolaskunsa on \$132,691. Seuraavina on Kendall yhtiö — \$98,782, Bird Machine Co. \$33,750, Lorusso urakoitsija \$26,726, Hollingsworth & Vose tehtaasta \$20,394, ja Boston Edison yhtiö \$15,150. Automobiliiveroa saa kauppalalla tänä vuonna vähän yli neljännesmiljoonan dollarina. V. 1945 oli se vain \$11,213. Kiinteistövero on koko summa on kuluvalla vuodelle \$1,886,013. V. 1945 oli vajaa kolmesataa tuhatta dollaria. Walpolen kauppalan asukasluvu oli viime vuoden tilaston mukaan 14,068.

Northronc yhtiö

ilmoittaa muuttavansa tuotantonsa Needhamin täällä sijaitsevaan numero yhden tien varrelta olevalla tehtaallaan. Syyksi sanotaan tuotannon laajenemisen. Uudessa paikassa tulee työskentelemään noin 400 insinööriä ja mekaniikka, täällä ollen heitä vain noin 150. Saman yhtiön toinen Norwoodissa sijaitseva tehdas jää toimimaan tänne edelleenkin, siinä ollen noin 700 insinööriä, tiedemiestä ja kokeneita mekaniikkoja. Northronc yhtiö valmistaa erilaisia tarkkusuunnitelmia ja laitteita hallitukseen maanpuolustusjohtajille.

Kendall tehdas

Walpolella ilmoittaa myyntiensä kohtuun 18 prosentilla verrattuna kolmen kuukauden aikana verrattuna edellisen vuoteen, ollen ne viimeisen raportin mukaan 429,349,000. Myyntien lisäksi johtuu kansainvälisestä sodan pelosta, sillä tehtaalla valmistetaan suuressa määrin sairaaloissa käytettäviä sidetarpeita. Voitto on myöskin lisääntynyt jonkun verran kyseessä olevalla ajalla, tehden se 50 senttiä osakkeelle. Vuosi takaperin oli voitto 48 senttiä.

Mason-Neelan tehdas

on saanut liittohallituksen Atomic Energy komitealta tilauksen valmistaa 1,050 kappaletta valveja — venttiilejä, urakkasumman ollessa \$570,-

000. Kyseessä olevat välvit on kehitetty Mason-Neelan yhtiön Norwoodin tehtaassa. Niitä tullaan käyttämään mainitun hallituksen komitean tuotteisiin Richland, Washingtonin valtiossa sijaitsevassa tehtaassa, jonka omistaa General Electric yhtiö.

Kolme ehdokasta

on ilmoittanut pyrkivänsä kauppalan valtuustoon ensi tammikuulla suoritettavissa kunnallisvaaleissa. Ero-voimissa on kaksi valtuustimestä — Abdullah ja Drummey. Ensinmainittu on ehdokkaana uudelleen valitsemista varten. Uusina tulokkaina on lakimies Thomas McManus ja plum-mari Martin Lydon, joka ilmoittaa liikettään jatkavasti Raivaajassa. Mr. Abdullah on ollut valtuustossa kaksi virkakautta, yhteensä kuusi vuotta.

"Hitaasti lappavan myrkyr"

myyntioikeudet maksavat valtuuston päätöksen mukaan Walpolen kauppalassa ensi vuodelle seuraavasti: kaikenlaisille pullottain myyville juomille \$500, ollen ja viinin \$200, kaikkien juomien ryppyspaikoille \$750, ollen ja viinin \$400, klubilaisingit \$450 ja apteekkilaisingit \$100. Maksut ovat samat kuin tänäkin vuonna.

Richard Eklund

on valittu Walpolen korkeakoulun viimeisen luokan presidentiksi. Hän on myöskin potkurajojoukkueen kapteeni. "Dickie" on Bullard kadun varrella asuvain Anna ja Alva Eklundin poika.

Kongressimies Joseph Martin

myyntioikeudet vaalipiirinsä postitoimistossa, viipyen paikassaan kymmenen — viisitoista minuuttia. Hän saapuu Walpoleen t.k. 20 p. klo kolme, East Walpoleen puolta tuntia aikaisemmin ja South Walpoleen klo 3:30. Martin, ollen yksi pitkäaikaisimpia kongressimiehiä, on pitänyt tapanaan käydä vilkkaudessa "alamaasiaan" viimeiset 37 vuotta. Eihän tuossa muutaman minuutin ajassa ehdi häntä kunnolleen kehuakaan, puhumattakaan valitsijansa valituksesta. Mutta tavallinen Amerikan äänestäjä on iloinen, kun saa puristaa korkean virkailijan kättä. Ja näkyy-pä nuo meidän suomalaisetkin innostuvan kun saavat vanhan maan päämiehen vieraakseen.

ENNÄTYSUUKKO

Ylpeänä nousi 55-vuotias kanadalainen Elisabeth Wier äskettäin keinnutuloistaan, jossa hän oli keinnutellut itseään ilman paussia 103 tuntia. Hän väittää nyt omistavansa tämän lajin — keinnumisen — maailmanennätyksen.

— Oliko teillä tovereita tehdessänne tämän murtovarkauden?
— Kyllä oli, mutta hän ei ollut rehellinen.

Tule mukaan!

Sijoita rahavarasi tähän osuustoiminnalliseen rahalaitokseen:

TYÖLÄISTEN LUOTTOYHDISTYKSEEN

VARAT NYT YLI \$8,000,000
OMAT VARAT YLI \$900,000

4¼ prosenttia maksoimme viime vuonna dividendiä osaketililtä

Tämän osuustoiminnallisen luottoyhdistyksen jäsenenä Sinulla on tilaisuus hoitaa edullisesti raha-asiasi.

**AUTO-
Me auname —
PERSONA- ja
KIINNELAINOJA**

Persoonalliset lainat on vakuutettu aina 3,500 dollariin saakka kuolemantapausten varalle.

Workers' Credit Union
(TYÖLÄISTEN LUOTTOYHDISTYS)
(Perustettu 1914)

48 WALLACE AVE. Puh. DI 5-5300 FITCHBURG, MASS.